

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO GMINY WOŹNIKI
MIASTO WOŹNIKI



maj 2021 r.

SPIS TREŚCI

Spis treści.....	2
1. Wiadomości ogólne.....	4
1.1 Wstęp	4
1.2 Zakres prognozy	4
1.3 Metodyka	4
1.4 Materiały wejściowe	5
2 Powiązanie projektu planu z innymi dokumentami	7
2.1 Dokumenty stanowiące podstawę do sporządzania projektu planu	7
2.2 Cele ochrony środowiska oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione w projekcie Planu ..	8
3 Stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego rejonu objętego projektem planu	9
3.1 Klasyfikacja fizyczno-geograficzna i geomorfologia	9
3.2 Budowa geologiczna i surowce mineralne	11
3.3 Wody podziemne	12
3.4 Wody powierzchniowe	15
3.5 Gleby.....	18
3.6 Stan powietrza atmosferycznego	18
3.7 Klimat.....	19
3.8 Flora.....	20
3.9 Fauna	22
3.10 Formy ochrony przyrody, korytarze ekologiczne.	23
Wartości kulturowe i walory krajobrazowe	31
4 Istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska	37
5 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień Planu.....	38
6 Przewidywane skutki wpływu ustaleń Planu na środowisko	40
6.1 Wpływ na warunki życia i zdrowie ludzi	42
6.2 Wpływ na bioróżnorodność	44
6.3 Wpływ na florę. Zgody na zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne.	45
6.4 Wpływ na faunę.....	47
6.5 Wpływ na powierzchnię ziemi i gleby	49
6.6 Wpływ na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne	50

6.7	Wpływ na atmosferę i warunki wymiany powietrza	52
6.8	Wpływ na klimat akustyczny	53
6.9	Zagrożenie promieniowaniem elektromagnetycznym.....	54
6.10	Wpływ na zabytki i dobra materialne.....	54
6.11	Wpływ na krajobraz.....	55
6.12	Wpływ na obiekty i obszary objęte ochroną prawną	56
6.13	wpływ na korytarze ekologiczne	60
6.14	Gospodarka odpadami	61
6.15	Ryzyko wystąpienia poważnych awarii i nadzwyczajnych zagrożeń	62
7	Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	63
8	Propozycje rozwiązań alternatywnych.....	63
9	analiza skumulowanych oddziaływań na środowisko wynikających z obecnego i planowanego zagospodarowania terenów	64
10	TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PROGNOZY	64
11	ODNIESIENIE DO „STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030”	65
12	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu.....	66
13	Streszczenie	67

NINIEJSZA PROGNOZA STANOWI AKTUALIZACJĘ I UZUPEŁNIENIE PROGNOZY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOŹNIKI - MIASTO WOŹNIKI SPORZĄDZONEJ W 2015 R.

1. WIADOMOŚCI OGÓLNE

1.1 WSTĘP

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021 poz. 247 ze zm.). wymagane jest przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko w przypadku opracowywania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz przeprowadzania ich zmian.

Prognoza pozwala na zidentyfikowanie wpływów środowiskowych, które mogą powstać na skutek realizacji ustaleń projektu planu oraz jest podstawą do określenia działań mających na celu ograniczenie ewentualnych negatywnych skutków. Analiza ustaleń dokumentów planistycznych na etapie ich powstawania jest zgodna z zasadą eliminacji zagrożeń u źródła, co przynosi pozytywne efekty społeczne, gospodarcze, ekonomiczne, a przede wszystkim środowiskowe.

1.2 ZAKRES PROGNOZY

Zakres przedmiotowy

Zakres prognozy określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021 poz. 247 ze zm.).

Zgodnie z art. 57 ust. 2 oraz art. 58 ust. 3 zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko uzgadnia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska oraz Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny.

Zakres powierzchniowy

W niniejszej prognozie dokonuje się oceny oddziaływania na środowisko ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki – miasto Woźniki wraz z obszarem pozostającym w zasięgu oddziaływań wynikających z realizacji postanowień planu.

1.3 METODYKA

Szkielet metodyki prognozy wyznaczony jest przez Ustawę z dnia 3 października 2008 o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021 poz. 247 ze zm.). Zgodnie z ustawą dokonuje się oceny wpływu ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska oraz uwzględnia zależności pomiędzy jego poszczególnymi elementami. W trakcie pracy przyjmuje się, że przyjęte zapisy planu zostaną w pełni zrealizowane. Oznacza to z jednej strony maksymalizację oddziaływań powstałych na skutek realizacji planu - tych negatywnych i pozytywnych, a z drugiej realizację wszystkich ustaleń dotyczących ochrony środowiska. Ocena możliwości wystąpienia danych skutków dokonywana jest na podstawie aktualnego stanu środowiska i planowanych zmian w

zagospodarowaniu. Proponowane formy użytkowania determinują, bowiem siłę oraz skalę oddziaływania na środowisko. Istotnym jest przeprowadzenie analizy wpływów środowiskowych, wywołanych realizacją ustaleń planu, na tereny znajdujące się w granicach opracowania oraz jego otoczenie, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich form ochrony przyrody. Końcowym etapem opracowania jest sformułowanie wniosków i ustalenie ewentualnych zmian, których wprowadzenie do projektu planu może skutkować zmniejszeniem presji.

Z uwagi na fakt, że miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi zespół zasad i wytycznych do zagospodarowania przestrzeni (nie stanowi natomiast pełnego i docelowego obrazu poszczególnych inwestycji) w prognozie dokonuje się przede wszystkim diagnozy prawdopodobnych, głównych zmian w środowisku, opierając się na analogii zachodzących przeobrażeń w środowisku. Przewidzenie wszystkich skutków realizacji planu jest w praktyce niemożliwe. Można natomiast z pewnym przybliżeniem wskazać siłę oddziaływania zaproponowanych rozwiązań przestrzennych w odniesieniu do poszczególnych terenów funkcjonalnych. Wskazanie to opiera się głównie na sile presji zaproponowanej lub już istniejącej i usankcjonowanej przez plan, formy użytkowania terenu. Rodzaj zagospodarowania jest czynnikiem determinującym największe przekształcenia środowiska.

W trakcie sporządzania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko wykorzystano następujące metody i techniki:

- analiza istniejących opracowań literaturowych i kartograficznych;
- diagnoza i ocena stanu środowiska przyrodniczego na podstawie zebranych danych i wizji terenowych;
- identyfikacja zagrożeń środowiska przyrodniczego;
- analogii środowiskowych (przy założeniu – stałości praw przyrody).

1.4 MATERIAŁY WEJŚCIOWE

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla obszaru gminy Woźniki, Kanon, 2014 r.,
- PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY WOŹNIKI - MIASTO WOŹNIKI – 2015 r.
OPRACOWANIE: DR INŻ. MAŁGORZATA KOSEWSKA;
- Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i gminy Woźniki, praca zbiorowa wykonana zgodnie z instrukcją prof. dr hab. Romualda Olaczka pod kierunkiem dr Janusza Hereźniaka na zlecenie Wydziału Ochrony Środowiska Urzędu Wojewódzkiego w Częstochowie, Łódź – Częstochowa 1993 r.,
- Plan gospodarki odpadami Miasta i Gminy Woźniki na lata 2007 – 2010 z perspektywą do roku 2018, Zakład Ochrony Środowiska mgr inż. Małgorzata Tychowska, Załącznik do uchwały Rady Miejskiej Nr 309/XXVIII/2009 z dnia 28 maja 2009 r.,
- Projekt planu ochrony Parku Krajobrazowego Lasy nad górną Liswartą, Załącznik do Uchwały Nr 278/XXII/2013 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 marca 2013 r.

- UCHWAŁA NR 183/XVI/2020 RADY MIEJSKIEJ W WOŹNIKACH Z DNIA 28 PAŹDZIERNIKA 2020 R. W SPRAWIE UCHWALENIA "PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY WOŹNIKI DO ROKU 2024 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2028"
- Plan Zarządzania Kryzysowego Gminy Woźniki, UM w Woźnikach, wrzesień 2012 r.,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki, uchwalonego uchwałą nr 73/VIII/2015 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 czerwca 2015 roku
- Wytyczne konserwatorskie dla miasta i gminy Woźniki, Przedsiębiorstwo Usługowe „Cedr”, Stefan Zaleski, 1999 r.;
- Gminna ewidencja zabytków Gminy Woźniki- zarządzenie Burmistrza Woźnik Nr KR.120.44.2013 z dnia 11 kwietnia 2013 r. w sprawie założenia gminnej ewidencji zabytków Gminy Woźniki;
- ZARZĄDZENIE NR KR.120.53.2014 BURMISTRZA WOŹNIK z dnia 8 kwietnia 2013 r.
w sprawie zmiany zarządzenia Nr KR.120.44.2013 z dnia 11.04.2013;
- ZARZĄDZENIE NR KR.120.20.2015 BURMISTRZA WOŹNIK z dnia 2 lutego 2015 r.w sprawie zmiany zarządzenia Nr KR.120.44.2013 z dnia 11.04.2013;
- ZARZĄDZENIE NR KR.120.163.2018 BURMISTRZA WOŹNIK z dnia 24 października 2018 w sprawie zmiany zarządzenia Nr KR.120.44.2013 z dnia 11.04.2013;
- Gminny program opieki nad zabytkami dla Gminy Woźniki na lata 2013 – 2016, przyjęty Uchwałą NR 346/XXVI/2013 Rady Miejskiej w Woźnikach w dniu 13 sierpnia 2013 r.;
- Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych gminy Woźniki, opracowana na zlecenie Zarządu Miasta i Gminy Woźniki zgodnie z umową z dnia 7 grudnia 1999r., styczeń 2000 r.;
- Dane z Głównego Urzędu Statystycznego,
- Charakterystyka Jednolitych Części Wód Podziemnych, Państwowa Służba Hydrologiczna, www.psh.gov.pl,
- Regionalizacja geobotaniczna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.,
- Potencjalna roślinność naturalna Polski, Jan Marek Matuszkiewicz, IGiPZ PAN, Warszawa 2008 r.,
- Strategia Rozwoju Gminy Woźniki na lata 2022+ (załączniki do Uchwały Nr 192/XXI/2016 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 21.11 2016 r.,;
- LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI GMINY WOŹNIKI DO 2022 ROKU
Załącznik do Uchwały Nr 279/XXIX/2017 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 2 października 2017 r.
- Raport o oddziaływaniu na środowisko budowy autostrady A1 na odcinku granica województwa łódzkie/śląskie – węzeł Pyrzowice oraz budowy odcinka trasy ekspresowej S1 łączącej węzeł Pyrzowice z węzłem Lotnisko dla uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach zgody na realizację przedsięwzięcia, 2008r.

- Oddziaływanie na środowisko autostrady A1 (Stryków –Pyrzowice). Streszczenie nietechniczne, 2009 r.
- Raport o oddziaływaniu na środowisko przedsięwzięcia polegającego na wydobywaniu kruszywa naturalnego ze złoża Kamienica Śląska, 2008 r.,

2 POWIĄZANIE PROJEKTU PLANU Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1 DOKUMENTY STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO SPORZĄDZANIA PROJEKTU PLANU

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki miasto Woźniki jest opracowywany w związku z uchwałą nr 277/XXII/2013 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki, zmienioną uchwałą Nr 449/XXXVI/2014 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 13 października 2014 roku.

25 czerwca 2015 r. Rada Miejska w Woźnikach uchwaliła nowe Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki (uchwała nr 73/VIII/2015).

W projekcie planu uwzględniono zapisy i wytyczne projektu Studium, tak więc projekt planu nie stoi w sprzeczności z wyznaczonymi kierunkami polityki przestrzennej.

Obszar objęty projektem planu obejmuje 25,9 km² i został przedstawiony na 15 załącznikach obejmujących poszczególne jednostki strukturalne:

- 1) Woźniki centrum: „A”;
- 2) Woźniki Zachód: „B”
- 3) Woźniki Północ: „C”
- 4) Woźniki Wschód – Głazówka: „D”;
- 5) Woźniki Południe: „E”
- 6) Niegolewkę: „F”;
- 7) Czarny Las: „G”;
- 8) Skrzyszówkę i Górale: „H”;
- 9) Ogrodową: „I”;
- 10) Ligotę Woźnicką: „J”
- 11) Sulów: „K”;
- 12) Dyrdy i Sośnicę: „L”;
- 13) Śliwę: „M”;
- 14) Dąbrowę Wielką: „N”;

15) Dąbrowę Małą: „O”.

W oznaczeniach terenów zastosowano oznaczenia literowe charakterystyczne dla poszczególnych jednostek.

2.2 CELE OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE W PROJEKCIE PLANU

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego stanowi dokument planistyczny o charakterze lokalnym, jednakże przy jego sporządzaniu uwzględniano cele ochrony środowiska ustalone na poziomie krajowym i międzynarodowym, w zakresie:

- Utrzymania i ochrony wartości przyrodniczych określonych w przepisach: ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz ustawy o Ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r.
- Ochrony powierzchni ziemi realizowanych w ramach ustawy Prawo geologiczne i górnicze.
- Ochrony gleb zgodnie z przepisami zawartymi w Ustawie o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r.
- Ochrony wód powierzchniowych i podziemnych oraz prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej określonych w Ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Programu ochrony środowiska województwa śląskiego.
- Ochrony powietrza realizowanych zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz Programem ochrony środowiska województwa śląskiego
- Właściwej gospodarki odpadami określonej w przepisach ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.
- Zachowania norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zawartych w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska oraz powiązanych z niej rozporządzeniami.
- Ochrony korytarzy ekologicznych zgodnie z ustawą z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.
- Ochrony różnorodności biologicznej, właściwego stanu siedlisk zgodnie z przepisami zawartymi w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, Polityką ekologiczną Państwa, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej oraz Konwencją o różnorodności biologicznej Rio de Janeiro z 1992 r.
- Ochrony dzikiej fauny i flory oraz siedlisk naturalnych zgodnie z – Dyrektywa Rady Europy w sprawie ochrony dziko żyjących ptaków, Dyrektywą Rady Europy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, Konwencją Berneńską o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk, Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979, Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego –Ramsar 1971 r.

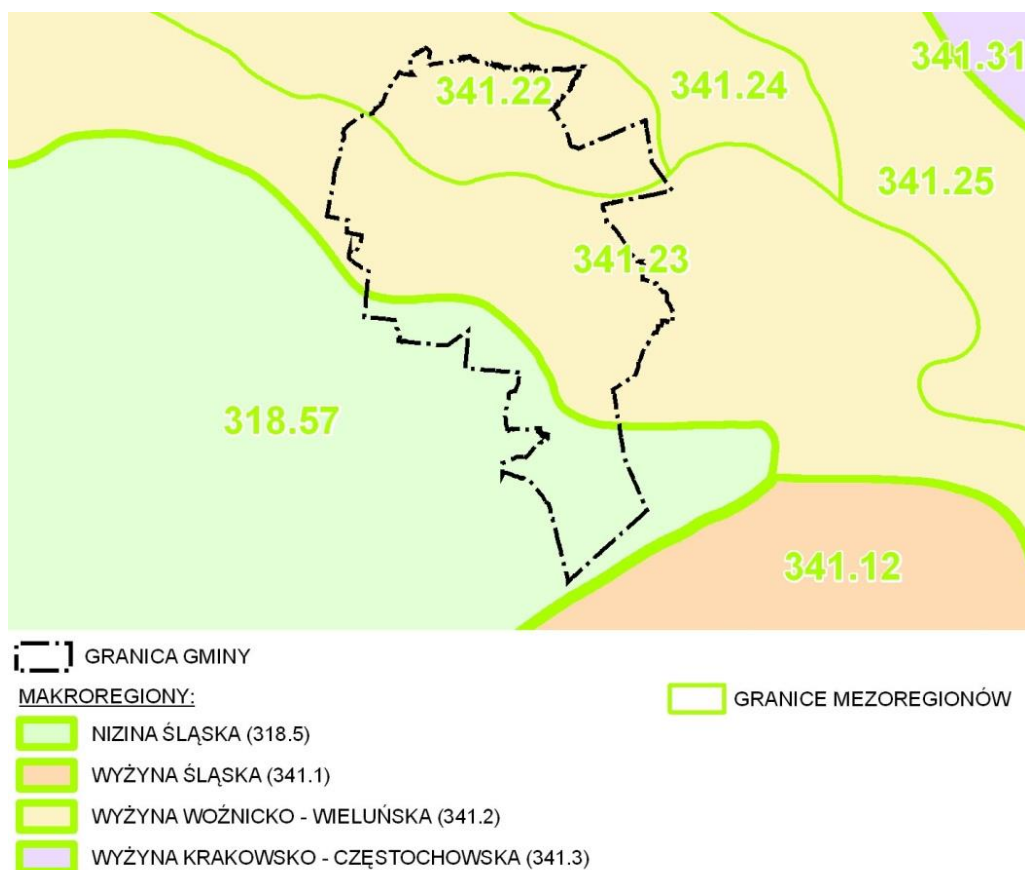
3 STAN I FUNKCJONOWANIE ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO REJONU OBJĘTEGO PROJEKTEM PLANU

3.1 KLASYFIKACJA FIZYCZNO-GEOGRAFICZNA I GEOMORFOLOGIA

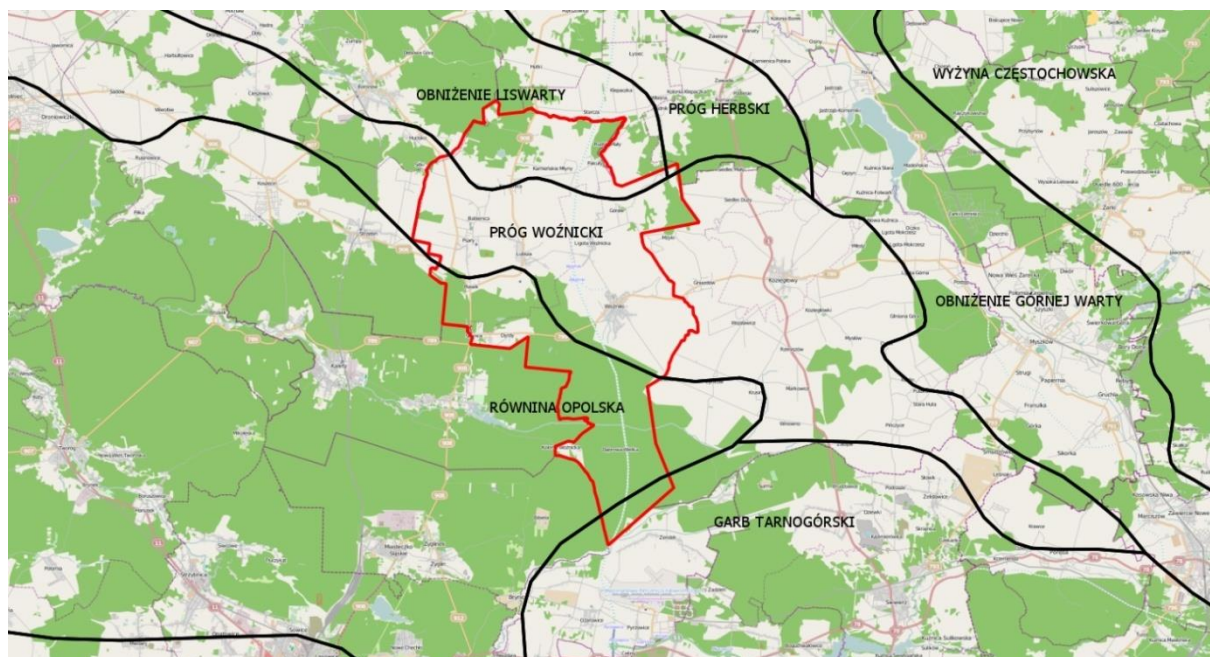
Gmina Woźniki, wraz z obszarem planu, położona jest w obrębie dwóch podprowincji, dwóch makroregionów i trzech mezoregionów.

Tab. 1. Położenie gminy według podziału fizycznogeograficznego Polski

PROWINCJA:	Wyżyny Polskie	Niż Środkowoeuropejski
PODPROWINCJA:	Wyżyna Śląsko – Krakowska (341)	Niziny Środkowopolskie (318)
MAKROREGION:	Wyżyna Woźnicko – Wieluńska (341.2)	Nizina Śląska (318.5)
MEZOREGION:	Obniżenie Liswarty (341.22) Próg Woźnicki (341.23)	Równina Opolska (318.57)



Granice gminy na tle mezoregionów (dane: opracowanie własne oraz warstwa informacyjna Centralnej Bazy Danych Geologicznych – <http://bazagis.pgi.gov.pl/dwm/>)



Granice gminy na tle mezoregionów

Próg Woźnicki (341.23) – ma kształt wąskiego i wydłużonego pasma (długość około 130 km). Rozciąga się lekkim łukiem z północnego zachodu ku południowemu wschodowi. Zajmuje on środkową część

gminy. Jest to kuesta zbudowana z górnego triasowych piaskowców i wapieni kajpru. Ma urozmaiconą rzeźbę. Falistą powierzchnię progu rozcinają liczne doliny z dnem często płaskim i podmokłym. Sama powierzchnia składa się z licznych zaokrąglonych lub spłaszczonych garbów, stoliw i pagórów o charakterze twarżeliowym. Wzniesienia przebiegają z południowego-wschodu na północny-zachód, osiągając największe wysokości w rejonie Lubszy (366 m) i Woźnik (359 m). Wyniesienia wznoszą się na około 60 – 80 m nad przyległą od południa dolinę Małej Panwi i opadają ku niej stromym stoki denudacyjnym. Powierzchnię Progu pokrywają płyty piaszczysto-gliniaste (czwartorzęd) o różnej miąższości. W jego obrębie przeważają spadki 2-5%, dochodzące jednak miejscami do 10% i więcej (okolice Lubszy i Woźnik).

Równina Opolska (318.57) – na niej, dokładnie w jej wschodniej części zwanej Obniżeniem Małej Panwi, leży południowa część gminy. Obniżenie to powstało w łażach i łożyskach kajpru. W osi obniżenia płynie rzeka Mała Panew zbierająca wody licznych dopływów biorących początek w Progu Woźnickim. Rzeźba obszaru jest monotonna. Panują tu rozległe zalesione powierzchnie rozcięte dolinami rzecznyymi o podmokłym i łąkowym dnie. Spadki terenu wahają się między 0-2%. (Powszechna inwentaryzacja przyrodnicza Miasta i gminy Woźniki, 1993 r.).

3.2 BUDOWA GEOLOGICZNA I SUROWCE MINERALNE

Obszar gminy położony jest w obrębie monokliny Śląsko-Krakowskiej. Monoklina zbudowana jest ze skał permu i triasu, w części wschodniej i północnej także jury. Granice monokliny wyznaczają od północy - rów Wielunia (na przedłużeniu elewacji przedborskiej, rozdzielającej nieckę miechowską i łódzką), Wrocław przez Wieruszów, Wieluń, Pajęczno; północny-zachód - od Wrocławia przez okolice Niemodlina, Krapkowic, Strzelc Opolskich, okrąża Górnośląskie Zagłębie i przez okolice Trzebini dochodzi do Wisły. Monoklina rowami tektonicznymi została podzielona na cztery części: krakowską (południową; od zapadliska po Rów Krzeszowicki), olkuską (od Rowu Krzeszowickiego do rowu Wolbromia), zawierciańską (od rowu Wolbromia do Szczekocin), częstochowską (od rowu Wielunia do Szczekocin).

Najstarszymi utworami stwierdzonymi na obszarze gminy są utwory triasowe: wapień muszlowy zbudowany z wapni i dolomitów z przewarstwieniami łupków pod utworami kajpru lub pod utworami czwartorzędowymi oraz utwory kajpru wykształcone w postaci łaż pstrych, łożysk czerwonych z przewarstwieniami piaskowców. Nawiercona miąższość utworów wapienia muszlowego wynosi od 20 do 43 metrów natomiast utworów kajpru wynosi 136-180 m.

W rejonie Czarnego Lasu występują łaż szaro-zielone, gliny, żwiry kwarcowe oraz piaski i piaskowce żelaziste doggeru.

Na całym obszarze gminy rozprzestrzenione są utwory czwartorzędowe, które charakteryzuje zmienna miąższość – od kilkunastu centymetrów do kilku metrów. Utwory plejstocenyjskie wykształcone są w postaci piasków różnoziarnistych z łażami akumulacji lodowej, gliny piaszczyste miejscami pylaste.

W Dolinie Małej Panwi znaczne powierzchnie zajmują piaski rzeczne terenów akumulacyjnych. Utwory holocenyjskie reprezentowane są przez mady i piaski rzeczne oraz torfy występujące w dolinach rzek.

Złóża kopalin

1. Perspektywy występowania kopalin

Rejon gminy Woźniki jest stosunkowo dobrze rozpoznany złożowo i nie należy do szczególnie zasobnych w kopaliny oprócz udokumentowanych złóż piasków oraz żwirów dolnej jury. Utwory te na relatywnie dużym obszarze występują w rejonie Kamienicy. Dość powszechnie na prawie całym terenie występują okruchowe utwory czwartorzędowe, znowu jednak nie należy oceniać ich jako stref perspektywicznych złożowo ze względu na płytko występujący horyzont wodonośny. Większe nagromadzenia piasków występują w dolinie rzeki Liswarty – rejon ten nie może być rozpatrywany jako prognostyczny ze względów na objęcie go ochroną w ramach Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą” (Objaśnienia do Mapy geośrodowiskowej Polski, Arkusz Koziegłowy (878) i Arkusz Kalety (877) ,PIG, Warszawa 2004 r.)

W południowej części gminy, w obrębie zlewni Małej Panwi, znajduje się kilka obszarów perspektywicznych występowania piasków rzecznych i eolicznych. Jednak występowanie tych obszarów na terenach lasów ochronnych było powodem, że nie wykonywano dalszych prac dokumentacyjnych. (Mapa gospodarowania zasobami przyrody dla powiatu Lublinieckiego, 2001 r.)

2. Występowanie udokumentowanych złóż kopalin. Obszary i tereny Górnicze.

Na terenie gminy znajdują się dwa obszary udokumentowanych złóż:

- złoża kruszywa naturalnego „Kamienica Śląska III” – zawiadomienie Marszałka Województwa Śląskiego o przyjęciu dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej, znak OS RG.7427.00031.2011, OS RG.KW-00079/12 z dnia 17 lutego 2012 r.;

- złoża kruszywa naturalnego „Kamienica” – zawiadomienie Wojewody Śląskiego o przyjęciu dodatku nr 1 do dokumentacji geologicznej, znak ŚR-V-7414/JK/2.1/03 z dnia 12 lutego 2003 r.;

Zestawienie tabelaryczne złóż na podstawie Centralnej Bazy Danych Geologicznych Państwowego Instytutu Geologicznego

L.p.	Nr MIDAS	Nazwa złoża	Kopalina	Nadzór górniczy	Stan zagospodarowania
1	2849	Kamienica	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Eksploracja złoża zaniechana
2	9519	Kamienica Śląska III	KRUSZYWA NATURALNE	Okręgowy Urząd Górniczy - Gliwice	Złoże eksploatowane okresowo

Na terenie gminy Woźniki występuje jedynie obszar i teren górniczy „Kamienica Śląska III” ustanowiony dla eksploatacji kruszywa naturalnego.

Przedmiotowy obszar i teren górniczy znajdują się poza obszarem opracowania planu.

3.3 WODY PODZIEMNE

Największe znaczenie użytkowe mają w gminie wody wgłębne związane z utworami triasu środkowego (wapień muszlowy) i dolnego (ret) o dobrej jakości. Są one intensywnie eksploatowane

przez ujęcia w Bibieli i Woźnikach. Część gospodarstw korzysta jeszcze ze studni kopanych, czerpiąc z utworów czwartorzędowych podatnych na zanieczyszczenia.

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd)

Jednolite części wód podziemnych (JCWPd) obejmują wody w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiających pobór znaczący dla zaopatrzenia ludności w wodę lub przepływ znaczący dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych oraz ekosystemów lądowych. JCWPd są jednostkowymi obszarami gospodarowania wodami podziemnymi.

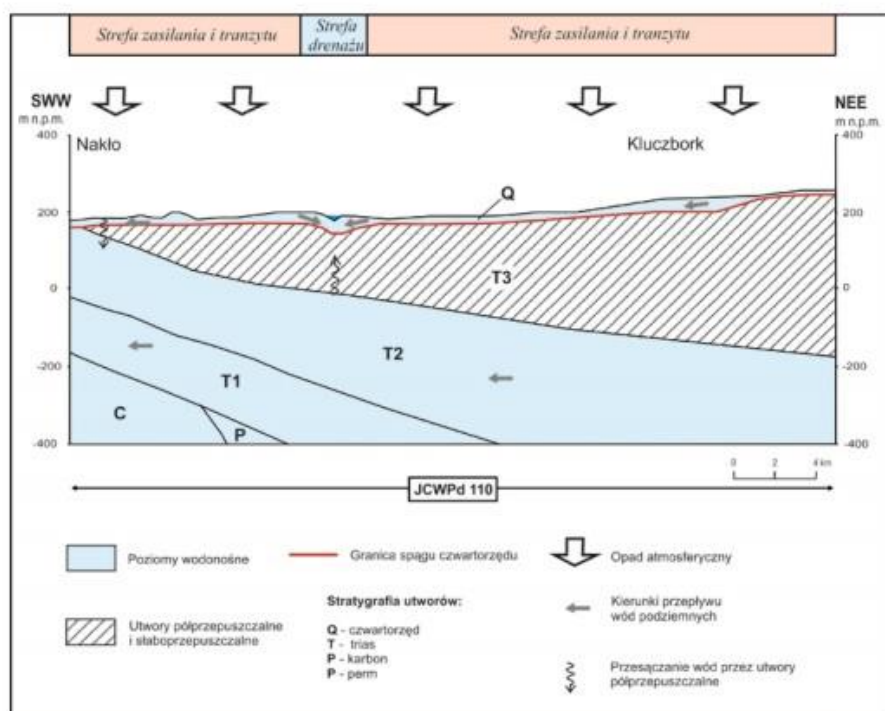
Według obowiązującego podziału gmina leży w obrębie czterech jednostek o numerach: 98, 99, 110 oraz 111.

Obszar planu znajduje się w obrębie dwóch jednostek o numerach: 110, 99.

Zdecydowanie dominującą w gminie oraz w obrębie obszaru objętego planem jest JCWPd nr 110.

Struktura JCWPd 110 jest złożona z sześciu użytkowych oraz czterech występujących lokalnie mających znaczenie podrzędne poziomów wodonośnych rozdzielonych utworami słaboprzepuszczalnymi lub lokalnie pozostającymi w więzi hydraulicznej. Na obszarze występowania poziomów wodonośnych w utworach czwartorzędowych poziomy te występują piętrowo nad użytkowym poziomem węglanowym triasu (ret-wapień muszlowy). W miejscach występowania utworów wodonośnych w obrębie kompleksu ilastego retyko-kajpru nad poziomem węglanowym triasu również ma miejsce piętrowe występowanie poziomów wodonośnych. Na przeważającej większości obszaru jednostki triasowe piętra wodonośne należą do jednej struktury hydrogeologicznej – monokliny krakowsko-częstochowskiej, która na zachód przechodzi w monoklinę przedsudecką. Tylko zachodni fragment jednostki należy do kredy opolskiej, która charakteryzuje się odrębnym systemem wodonośnym. Lokalnie występujące poziomy: mioceński, jurajski i permski mają kontakty hydrauliczne z poziomami triasowymi i nie stanowią odrębnych struktur hydrogeologicznych. Niewielki fragment terenu w południowowschodniej części jednostki, w którym występują wodonośne utwory karbońskie stanowi strukturę odrębną, charakteryzującą się obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, co spowodowało, że utwory karbońskie nie stanowią poziomu użytkowego, a zawodnienie i kierunki przepływu wód podziemnych w leżących wyżej utworach triasowych determinowane jest odwadnianiem związanym z kopalniami węgla kamiennego. Każdy z dwu poziomów czwartorzędowych charakteryzuje się nieco innym układem stref zasilania i drenażu. Obszar JCWPd 110 nie stanowi obiektu zamkniętego w sensie hydrogeologicznym. Wody poziomu węglanowego triasu (ret-wapień muszlowy) odpływają lateralnie ku północy, po czym prawdopodobnie drogami dalekiego krążenia odpływają na zachód – ku dolinie Odry. Również wody podziemne w głębokich partiach poziomu związanego z doliną kopalną Małej Panwi odpływają drogami dalekiego krążenia na zachód – ku dolinie Odry. Na terenie niecki górnośląskiej wody w utworach triasowych odpływają poza teren jednostki – ku strefom drenażu, jakimi są systemy odwodnieniowe kopalń.

Schemat przepływu wód podziemnych



Główne zbiorniki wód podziemnych (GZWP)

Cała gmina położona jest na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych nr 327 – Zbiornik Lubliniec – Myszków, który stanowi podstawowe źródło wody pitnej. Jest to największy zbiornik w ramach triasu śląskiego. Jego powierzchnia całkowita wynosi 1729 km². Występują w nim wody o charakterze szczelinowym – krasowym, niekiedy tawernowym. Przeciętna głębokość studzien ujmujących wody sięga około 135 metrów. Ze względu na niewielki stopień przykrycia warstwy wodonośnej warstwami trudno przepuszczalnymi omawiany zbiornik zaliczany jest do silnie podatnych na antropopresję. (załącznik do rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 26.04.2004 r., Program działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych dla obszaru szczególnie narażonego, określonego w drodze rozporządzenia Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu z dnia 9.12.2003 r.). Dla zbiornika został wyznaczony obszar szczególnie narażony na zanieczyszczenia związkami azotu ze źródeł rolniczych obejmujący gminy: Wielowieś (44,59 km²), Pawonków (72,06 km²), Lubliniec (89,26 km²), Kalety (77,08 km²), Miasteczko Śląskie (41,51 km²) i Tworóg (124,7 km²).

W roku 2012 badania wód podziemnych w województwie śląskim prowadzone były w oparciu o krajową sieć pomiarową modyfikowaną pod kątem dostosowania do wymagań Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz sieć regionalną uzupełniającą badania pod kątem ochrony Głównych Zbiorników Wód Podziemnych wykorzystywanych do celów pitnych. Ocena jakości wód podziemnych została wykonana dla punktów pomiarowych w sieci krajowej i regionalnej w oparciu o rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 23 lipca 2008 r. w sprawie kryterium i sposobu oceny stanu wód podziemnych

Na terenie gminy Woźniki zlokalizowany jest punkt pomiarowy sieci krajowej, który wskazuje na III klasę jakości wód podziemnych. Podobnie wskazuje punkt pomiarowy sieci regionalnej znajdujący się na północny-wschód od gminy. Duża część gminy Woźniki położona jest w potencjalnie zagrożonej Jednolitej Części Wód Podziemnych.

Zasoby wód podziemnych systematycznie ulegają zmniejszeniu, a zwierciadła tych wód obniżeniu w skutek eksploatacji oraz zmian infiltracji wód opadowych w wyniku antropogenicznych przeobrażeń powierzchni terenu. Taką ingerencją jest z pewnością kopalnia kruszyw zlokalizowana w Kamienicy i nieczynna już kopalnia iłów w Woźnikach. Zagrożeniem dla wód podziemnych może też być zwiększone zużycie środków ochrony roślin w rejonach intensywnych upraw. Problemem jest również niedostateczne skanalizowanie gminy, nieczystości usuwane są bardzo często do przydrożnych stawów, systemy melioracyjnego, kanalizacji deszczowej lub rozlewane na łąki i pola uprawne.

3.4 WODY POWIERZCHNIOWE

Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta. Część południową i środkową gminy odwadnia rzeka Mała Panew z prawobrzeżnymi dopływami: Babieniczka, Ligocki Potok, Łana. Część północna odwadniana jest przez rzekę Kamieniczkę – dopływ Warty oraz górny odcinek rzeki Liswarty.

W okolicach Kamienicy ma swoje źródła potok Kamieniecki, dopływ Kamieniczki, który płynąc w kierunku wschodnim do granicy z Pakułami, przebywa trasę ponad 5 km. Został on uregulowany na potrzeby rolnicze, a więc koryto mieści wody letnie. Jednak po śnieżnych zimach i nagłych ociepleniach, a także przy długotrwałych deszczach lub „oberwaniach chmury” w tym rejonie jego wody mogą występować z koryta. Podobnie do Kamieniczki zachowuje się rów melioracyjny płynący przez Czarny Las, a stanowiący jej prawobrzeżny dopływ. W obydwu wypadkach sytuację poprawiają stawy.

Przez jednostki strukturalne: Skrzyszówkę i Górale oraz Ogrodową przepływa prawobrzeżny dopływ Kamieniczki – Skrzyszówka.

Mała Panew, do której wpada znaczna część cieków w gminie, płynie przez tereny leśne w pobliżu osad leśnych. Na krótkim odcinku przy ujściu potoku Łana na prawym brzegu, koryto Małej Panwi zostało uregulowane w latach sześćdziesiątych, przy czym odnoś się to głównie do odcinka leżącego poza granicami opracowania. Przekrój koryta na tym odcinku mieści wody letnie, większe wody płyną doliną niezabudowaną.

Potok Łana o całkowitej długości przekraczającej 9 km bierze swój początek powyżej osady Głazówka będącej dziś częścią Woźnik. Przez miasto płynie odcinkami uregulowanymi zabudową domów, a właściwie budynkami gospodarczymi o fundamentach lub murach zlokalizowanych najczęściej bezpośrednio na końcu skarpy potoku. Koryto nie ma jednak jednakowej szerokości, kamieniste dno nie posiada również uregulowanego spadku. Poniżej miasta, aż do ujścia na prawym brzegu Małej Panwi koryto uregulowano dla potrzeb rolnictwa. Spadek dna wyrównano zabudową drewnianą z ubezpieczeniem skarp. Ubezpieczenie stopni nie zdało egzaminu. Szerokość dna przy ujściu do Małej Panwi przekracza 1,5 m. Powyżej miasta koryto Łany nie jest uregulowane, ale w dolinie potoku zbudowane są stawy.

Potok Łana przepływa przez następujące jednostki strukturalne Woźnik: Woźniki Centrum, Woźniki Północ, Woźniki Południe, Woźniki Wschód.

Potok Ligocki, o całkowitej długości wynoszącej ok. 12 km, bierze swój początek pod wsią Mzyki. Potok płynie przez następujące jednostki strukturalne: Śliwę, Sulów i Ligotę Wożnicką. Jest prawobrzeżnym dopływem Małej Panwi, do której wpada w cowce zbiornika „Zielona” na terenie sąsiedniej gminy. Ma uregulowany odcinek od km 5+500 do źródeł, regulacja kończy się w osadzie Śliwa, gdzie dawniej był młyn wodny i stawy, poniżej potok płynie przez tereny leśne. W Śliwie wybudowano zastawkę przy pomocy której piętrzone wodę do stawu. Urządzenia piętrzące wodę są zniszczone i staw nie jest regularnie napełniany. Istniejąca tu zabudowa rekreacyjna zbliża się za bardzo do brzegów Potoku Ligockiego. Część domków letniskowych położonych w dolinie może być okresowo zalewana.

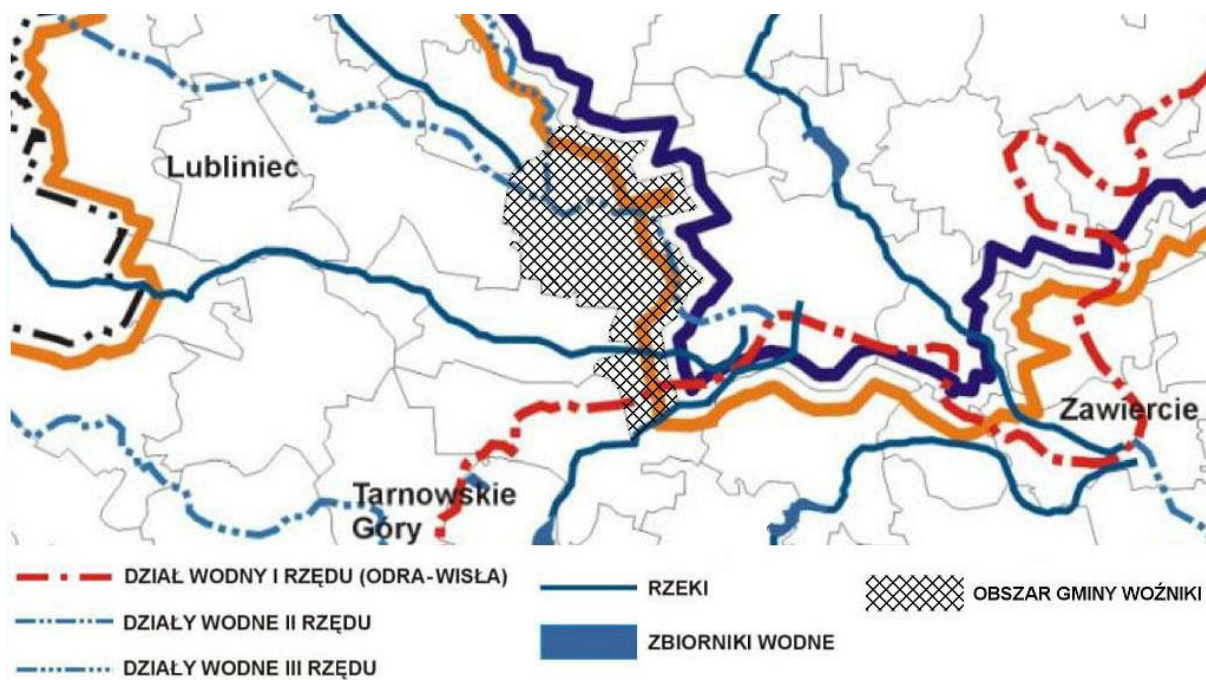
Potok Babieniczka, dopływ prawobrzeżny Małej Panwi, przez teren gminy przebiega dwoma uregulowanymi odcinkami – od km 3+100 do 3+800 w Sosnicy oraz od 6+200 do 10+300 we wsiach Psary i Babienica. Pozostałe odcinki, gdzie Babieniczka płynie przez tereny leśne nie wymagają regulacji.

W obrębie projektu planu odcinek Potoku Babieniczka przepływa przez jednostkę strukturalną Dyrdy.

Również w obrębie ww. jednostki strukturalnej występuje ciek – Dopływ Spod Woźnik będący lewobrzeżnym dopływem potoku Babieniczka.

W Zdzieradowcu i okolicy Mzyk (poza obszarem planu) początek biorą potok Leśnica – dopływ Małej Panwi oraz rzeka Liswarta – dopływ Warty. Mają one tu jednak wymiary rowów melioracyjnych i z uwagi na znikomą powierzchnię zlewni nie odstępują od nich charakterem. Koryta tych cieków na terenie gminy Woźniki mieszczą wody powodziowe (Ekspertyza dotycząca rozwiązań planistycznych w rejonach zagrożeń powodziowych gminy Woźniki, 2000 r.).

Przez północno -wschodni fragment gminy przebiega główny dział wodny gminy II - go rzędu, który oddziela dorzecze Warty od dorzecza Odry, a przez sam południowy kraniec działu I – go rzędu (Odry i Wisły).



Działy wodne (Plan zagospodarowania przestrzennego województwa Śląskiego)

Na obszarze gminy nie ma większych naturalnych zbiorników wodnych, występują natomiast liczne, małe, sztuczne zbiorniki retencyjne i retencyjno – hodowlane. Największy zbiornik wodny to usytuowany w dolinie rzeki Kamieniczki (poza obszarem projektu planu), w otoczeniu lasów, zbiornik Widawa o powierzchni ok. 10 ha. W lasach znajdują się małe oczka pełniące głównie funkcje przeciwpożarowe, na pozostałych terenach istnieją zbiorniki powstałe po wyrobiskach lub sztuczne stawy, głównie o funkcjach hodowlano-rekreacyjnych.

W obrębie jednostki strukturalnej Czarny Las występuje sztuczny zbiornik wodny położony w obrębie parku dworskiego.

Obowiązek badania i oceny jakości wód powierzchniowych wynika z ustawy Prawo wodne, przy czym badania jakości wód powierzchniowych w zakresie elementów fizykochemicznych, chemicznych i biologicznych należą do kompetencji wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska. W latach 2010-2012 przeprowadzono pierwszą część cyklu gospodarowania wodami, w ramach których dokonano badania i oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP). Głównym celem zadania było dostarczenie wiedzy o stanie lub potencjale ekologicznym i stanie chemicznym rzek w województwie śląskim, niezbędnej do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

Największy udział wód o bardzo dobrym i dobrym stanie/potencjale ekologicznym wystąpił w zlewniach: Wisły od Przysmy do Dunajca, Małej Panwi, Pilicy i Warty do Widawki. Wody o bardzo dobrym stanie ekologicznym wystąpiły m.in. w JCWP Dubielski Potok, Leśnica – w zlewni Małej Panwi. Wody powierzchniowe na terenie gminy Woźniki charakteryzują się dobrym stanem ekologicznym.

Obszar projektu planu położona jest w granicach jednostki planistycznej gospodarowania wodami – jednolitej części wód powierzchniowych (JCWP) o nazwie „Mała Panew od źródła do Ligockiego Potoku” o krajowym kodzie JCWPRW6000231181149 (Europejski kod JCWPPLRW6000231181149)

Zagrożenie powodzią

Zgodnie mapami ryzyka powodziowego i mapy zagrożenia powodziowego sporządzonymi przez Wody Polskie w uzgodnieniu z właściwym wojewodą i udostępnionymi na hydroportalu mapowym (<http://mapy.isok.gov.pl>) w obrębie części miejskiej jak i wiejskiej Woźnik nie występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią ani inne obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

3.5 GLEBY

Charakter gleb determinuje rodzaj materiału skalnego, na których się rozwinęły i budującego ich podłoże (skała macierzysta). Na terenie gminy Woźniki występują gleby wytworzone z utworów czwartorzędowych, zwałowych lub wodnolodowcowych takich jak piaski, żwiry i gliny. Ponadto, występują gleby powstałe z utworów organicznych tj. torfy i namuły, oraz powstałe ze skał wieku triasowego i jurajskiego – iłów, wapieni, dolomitów i piaskowców.

W dolinach rzek i obniżeniach terenu wykształciły się gleby hydromorficzne tj. torfowe, mułowo-torfowe oraz mady. Największe obszary zajmują gleby należące do typu pseudobielicowych i brunatnych. Nieco mniejsze areale zajmują gleby rędziny i czarne ziemie.

Pod względem przydatności rolniczej do najlepszych gleb w gminie należą gleby wytworzone z glin zwałowych oraz iłów triasowych. Są to gleby orne dobre i średnio dobre III a i III b klasy bonitacyjnej gruntów ornych. Gleby te odznaczają się większym wahaniami poziomu wód gruntowych w stosunku do klas wyższych. Ponadto, w klasach tych można już zaobserwować procesy degradacji. Pozostałe gleby należą do V i IV klasy bonitacyjnej - wytworzone z piasków luźnych, słabogliniastych całkowitych lub podścielonych piaskiem luźnym, gliną lub iłem.

3.6 STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Ocena jakości powietrza i obserwacja jej zmian należy do zadań państwowego monitoringu środowiska. Na potrzeby oceny stanu powietrza, zgodnie z art. 87 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska, obszar województwa śląskiego podzielono na 5 stref: strefę śląską, aglomerację górnośląską, aglomerację rybnicko-jastrzębską, miasto Bielsko-Biała oraz miasto Częstochowa. Gmina Woźniki leży w największej strefie – śląskiej. Podstawę klasyfikacji stref, zgodnie z art. 89 ustawy Prawo ochrony środowiska, stanowiły dopuszczalne poziomy substancji w powietrzu oraz poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji z dozwolonymi przypadkami przekroczeń, poziomy docelowe oraz poziomy celów długoterminowych ze względu na ochronę zdrowia ludzi oraz ochronę roślin, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z 24 sierpnia 2012 roku w sprawie niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. 2012, poz. 1031). Dla wszystkich substancji podlegających ocenie, strefy zaliczane są do jednej z poniższych klas:

- klasa A – jeżeli stężenia zanieczyszczeń na jej terenie nie przekraczały odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych, poziomów celów długoterminowych
- klasa B – jeżeli stężenia zanieczyszczeń jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczały poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji,

- klasa C – stężenia zanieczyszczeń na jej terenie przekraczały poziomy dopuszczalne lub docelowe¹ powiększone o margines tolerancji, w przypadku gdy ten margines tolerancji jest określony,
- klasa D1 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie nie przekraczały poziomu celu długoterminowego,
- klasa D2 – jeżeli stężenia ozonu w powietrzu na jej terenie przekraczały poziom celu długoterminowego.

Tabela 5 Klasyfikacja strefy śląskiej z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia dla poszczególnych zanieczyszczeń

Zanieczyszczenie	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Dwutlenek azotu	A	A	A	A	A	A	A
Dwutlenek siarki	A	A	A	A	C	A	A
Pył zawieszony PM10	C	C	C	C	C	C	C
Pył PM2,5	C	C	C	C	C	C	C
Ozon	C	C	C	C	C	C	C
Tlenek węgla	A	A	A	A	A	A	A
Benzen	A	A	A	A	A	A	A
Benzo(a)piren	C	C	C	C	C	C	C
Arsen	A	A	A	A	A	A	A
Kadm	A	A	A	A	A	A	A
Nikiel	A	A	A	A	A	A	A
Ołów	A	A	A	A	A	A	A

Pod względem ochrony zdrowia nadal przekroczone są wartości dopuszczalne dla stężeń pyłu zawieszonego PM10, pyłu PM2,5, ozonu i benzo(a)pirenu.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego na terenie gminy są emitery zlokalizowane poza jej granicami. Lokalnie źródłem emisji gazowej i pyłowej są gospodarstwa domowe, w dużej mierze opalane węglem oraz kotłownie zakładów przemysłowo-usługowych. Gmina znajduje się również w zasięgu oddziaływania metali ciężkich w pyłe opadającym pochodzącym z Huty Cynku w Miasteczku Śląskim (ołów, kadm, cynk) oraz zakładów przemysłowych w Tarnowskich Górach (cynk).

Dodatkowym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza jest komunikacja. Natężenie na trasie Lubliniec – Woźniki powoduje emisję spalin oraz stanowi źródło hałasu. Czynniki te nasiliły się po wybudowaniu j autostrady A1. Na terenie samej gminy nie ma dużych zakładów przemysłowych, które mają znaczny wpływ na stan powietrza. Występujące zanieczyszczenie jest również po części niwelowane przez duże obszary leśne znajdujące się w granicach administracyjnych gminy Woźniki.

3.7 KLIMAT

Gmina Woźniki leży w strefie klimatu umiarkowanego, w częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej (wg Gumińskiego). Dzielnicę klimatyczną wyróżniono biorąc pod uwagę przede wszystkim ilość opadów, długość okresu wegetacyjnego oraz czas zalegania pokrywy śnieżnej. Poniżej przedstawiono charakterystyczne dane klimatyczne dla ww. dzielnicy:

- średnia roczna temperatura wynosi 6-7 °C;
- średnia miesięczna temperatura stycznia waha się od -2 do -4°C;
- średnia miesięczna temperatura lipca wynosi od 14 do 16°C;

- długość okresu wegetacyjnego od 200 do 210 dni;
- czas zalegania pokrywy śnieżnej od 60 do 80 dni.

3.8 FLORA

Zgodnie z podziałem geobotanicznym Polski (Jan Marek Matuszkiewicz, Regionalizacja geobotaniczna Polski, IGIPZ PAN, Warszawa 2008 r.) gmina Woźniki leży w dziale Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej oraz w dziale Wyżyn Południowopolskich.

Największe arealy w gminie zajmują powierzchnie rolne o stosunkowo zróżnicowanej intensywności użytkowania. Występują tu monokulturowe uprawy polowe, niewielkie fragmenty sadów, uprawy owoców oraz warzyw, a także łąki i pastwiska.

Najmniejsza liczba gatunków charakteryzuje grunty przeznaczone pod uprawę zbóż. Tutaj na danej kwaterze występuje praktycznie jeden gatunek, często o niekorzystnych właściwościach ekologicznych – dość niskiej odporności na degradację i niewielkiej zdolności do regeneracji. Nieco bogatsze struktury tworzą uprawy krzewów i drzew. W odróżnieniu od monokulturowych upraw występują tu zdecydowanie więcej zbiorowisk trawiastych. Wieloletnia roślinność chroni wierzchnią warstwę gleby przed erozją, a większa liczba gatunków stwarza lepsze warunki do bytowania zwierząt. W sadach i uprawach występują ptaki, gryzonie, sporadycznie większe ssaki np. sarny (w przypadku sąsiedztwa z zadrzewieniami i łąkami). Możliwość ich przebywania tutaj, w tym rozmnażania się jest jednak ograniczona ze względu na częstą obecność oraz znaczną ingerencję człowieka w przedmiotowe struktury przyrodnicze. Ponad to ich udział powierzchniowy w skali gminy jest niewielki (powierzchnia sadów w roku 2005 wynosiła 26 ha, dane GUS).

Wśród terenów rolnych najwyższe wartości przyrodnicze reprezentują łąki i pastwiska, które razem zajmują 2244 ha (GUS 2005). Wynika to przede wszystkim z ich stosunkowo ekstensywnego użytkowania i stosunkowo wysokiego zróżnicowania gatunkowego. Urozmaicone zadrzewieniami i zakrzewieniami tworzą lokalnie bardzo ważne dla zwierząt tereny – płaty ekologiczne. Zadrzewienia śródpolne otoczone łąkami cechować może skład gatunkowy zgodny z siedliskiem, znaczne bogactwo gatunkowe, duże zagęszczenie osobników, intensywność i wielopoziomowość obiegu materii oraz przepływu energii. Te niewielkie, na pozór nieistotne, struktury pełnią dużą rolę w zasilaniu biologicznym otoczenia, w tym przestrzeni zurbanizowanej. Stanowią lokalne ostoje zasobów genetycznych, miejsca rozrodu oraz zdobywania pokarmu, stabilizują ekosystemy sąsiednie. Mają w zasadzie charakter ekotonu. Niestety zadrzewienia śródpolne w centralnej części gminy zajmują stosunkowo niewielkie przestrzenie.

Ekosystemy łąkowe z zadrzewieniami cechują się dobrymi zdolnościami regeneracyjnymi, wykazując się też wysoką odpornością na degradację. Przeznaczenie łąk na grunty rolne lub inne formy zagospodarowania doprowadza do całkowitego zniszczenia półnaturalnej szaty roślinnej, a więc sytuacji, w której regeneracja jest bardzo trudna. Należy nadmienić, że omawiane struktury przyrodnicze cechują korzystne właściwości ekologiczne ze względu na stosunkowo dobre warunki glebowe. Jakość gleby, jej zasobność w składniki pokarmowe, zawartość próchnicy i inne właściwości zapewniają warunki wzrostowe stymulując procesy regeneracyjne.

W skali gminy ostoję fauny i flory stanowią lasy i doliny rzeczne. W dolinach i ich otoczeniu występuje największe zróżnicowanie gatunkowe roślin.

Lasy położone na obszarze gminy znajdują się w terytorialnym zasięgu trzech nadleśnictw: lasy w północno-wschodniej części gminy w rejonie Czarne Lasu i Niegolewki należą do Nadleśnictwa Złoty Potok (powierzchnia około 49 km² – stan 2019 r.). Powierzchnia lasów w obrębie części miejskiej gminy Woźniki wynosi 33,2 km² – lesistość 45,7%. Lasy usytuowane w części północno-zachodniej (okolice miejscowości Niwy, Mzyki) i południowo-zachodniej (Piasek, Dyrdy) należą do Nadleśnictwa Koszęcin, natomiast lasy w południowej części gminy, poniżej rzeki Mała Panew należą do Nadleśnictwa Świerklaniec.

Na terenach lasów znajdują się w dużej różnorodności typy siedliskowe z dominacją boru mieszanego świeżego i boru świeżego. Ponadto na terenie gminy występują lasy wilgotne: bory bagienne, bory wilgotne, olsy i olsy jesionowe. Wśród panujących drzewostanów gatunkiem dominującym jest sosna, która zajmuje ok. 85-90 % ogólnej powierzchni zalesionej. Drugim obok sosny gatunkiem wyróżniającym się jest świerk, który zajmuje powierzchnię ok. 4,5 % ogólnej powierzchni zalesionej oraz brzoza, i dąb (4% powierzchni) oraz w mniejszej ilości buk, modrzew, jodła i osika.

Występujące na terenie gminy lasy znajdują się pod wpływem emitowanych gazów i pyłów z terenów uprzemysłowionych i stanowią kompleksy leśne w II strefie (średnich) zagrożeń (Nadleśnictwo Koszęcin-obręb Zielona, Nadleśnictwo Świerklaniec —obręb Brynica) oraz lasy w I strefie uszkodzeń (fragment kompleksów leśnych w Nadleśnictwie Koszęcin-obręb Boronów). Lasy znajdujące się w Gminie stanowią naturalny filtr ochronny zapobiegający przedostawaniu się zanieczyszczeń na teren gminy pochodzących z Miasteczka Śląskiego, Tarnowskich Gór, Kalet i Śląska.

Zieleń towarzysząca zabudowie jest zróżnicowana, zależy od lokalizacji nieruchomości, jej charakteru oraz zagospodarowania działki. Na niektórych, szczególnie większych, posesjach zbiorowiska roślinne mają charakter typowo ozdobny, dominują tu trawniki, niewielkie krzewy, kwiaty (poszczególne gatunki dobierane są na podstawie wyglądu, a ich nadrzędną funkcją jest poprawa estetyki). Charakterystyczny jest niemal całkowity brak zieleni w centach starych miejscowości, których zabudowa miała charakter miejski. Dobrym tego przykładem jest tu centrum Woźnik.

Często spotykana jest zieleń wysoka, występująca w zróżnicowanej formie – od gatunków iglastych sztucznie nasadzonych po gatunki występujące w najbliższej okolicy, charakterystyczne dla rejonu. Wartościowe niewątpliwie są szpalery i aleje drzew ciągnące się przy niektórych drogach publicznych.

Siedlisko przyrodnicze

W jednostce strukturalnej -Śliwa występuje siedlisko przyrodnicze – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - kod 6410. Obszar łąki w Śliwie został wskazany jako propozycja do włączenia do sieci Natura 2000 w wyniku prac Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego, które miały miejsce w latach 2007-2008. Obszar łąki w Śliwie został wskazany jako cenny ze względu na występowanie ww. zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych jednak nie spełnił kryteriów obszaru Natura 2000.

Siedlisko charakteryzuje się dużym bogactwem gatunkowym. Fragmenty odłogowane ulegają wtórnemu zabagnieniu oraz zarastaniu przez kępy wierzby szarej. Płaty częściowo zdegradowane występujące w zachodniej części obszaru wymagają renaturyzacji.

Łąki są siedliskiem chronionych, zagrożonych i lokalnie rzadkich gatunków roślin naczyniowych. Rosną tu między innymi: goryczka wąskolistna, kosaciec syberyjski, kukułka szerokolistna, kukułka plamista, mieczyk dachówkowaty. Na terenie ostoi stwierdzono wiele gatunków motyli, a wśród nich dwa gatunki ujęte w załączniku II Dyrektywy Siedliskowej - *Modraszek nausithous* i *M. teleius*, bytujące na łąkach zmiennowilgotnych.

Istotnym zagrożeniem dla zachowania we właściwym stanie łąk trzęślicowych w jednostce strukturalnej Śliwa koło Woźnik jest przesuszenie, spowodowane sztucznym odwodnieniem, oraz zaniechanie wykaszania i wypasu przez właścicieli tych łąk. Prowadzi to do stopniowego zarastania krzewami i drzewami w ramach naturalnych procesów sukcesji w kierunku lasu.

Również ewentualna zmiana użytkowania z łąkowego na inny typ jest bardzo niekorzystna. Południową granicę łąk stanowi las - ewentualna wycinka drzew w tym lesie może doprowadzić do zaburzenia gospodarki wodnej w rejonie. Do zagrożeń należy również wprowadzenie zanieczyszczonych wód do rowów.

Propozycje dotyczące minimalizacji i ograniczania przewidywanych skutków wprowadzenia terenu lasu na siedlisko przyrodnicze oraz dodatkowe propozycje ochrony siedliska:

- Część południowa siedliska położona jest w obrębie terenów leśnych pozostających w zarządzie Lasów Państwowych – Nadleśnictwa Koszęcin. Zgodnie z informacją otrzymaną od Nadleśnictwa Koszęcin celem zabezpieczenia szczególnych walorów przyrodniczych siedliska wyróżniony zostanie areał w formie wydzielenia leśnego niezalesionego, przeznaczonego do obserwacji naturalnych procesów (oznaczonego kodem SUKCESJA) – dla którego nie planuje się żadnych czynności gospodarczych.
- Dodatkowo w obrębie terenu łąk położonych pomiędzy ul. Śliwą i ciekim proponuje się wprowadzenie zapisów obejmujących:
 - zakaz sadzenia zadrzewień;
 - zakaz prowadzenia prac ziemnych skutkujących zniszczeniem siedliska, zakaz budowy zbiorników wodnych, stawów hodowlanych, wprowadzania zanieczyszczeń do wód i do ziemi.

3.9 FAUNA

Tereny gminy Woźniki należą do dość cennych przyrodniczo i stwarzających dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Decyduje o tym duży udział lasów w południowej i północnej części gminy, które na dodatek są powiązane z innymi obszarami o znacznym potencjale ekologicznym.

Najuboższe są tu tereny silnie zurbanizowane oraz duże kompleksy pól ornych położone w pasie biegnącym przez centrum opisywanych obszarów, gdzie występują głównie małe, pospolite zwierzęta oraz ptaki synantropijne, czy związane z agrocenozami.

Fauna środkowej części gminy jest dość dobrze rozpoznana dzięki przeprowadzanym inwentaryzacjiom związanym z projektowanymi inwestycjami - budową autostrady A1 oraz elektrowni wiatrowych. Na ich podstawie można przyjąć, że nie wyróżnia się ona szczególnie na tle regionu.

W badanych okolicach Psar skład awifauny w skali roku stanowią w zdecydowanej większości drobne gatunki wróblowate Passeriformes oraz niedużych rozmiarów non-Passeriformes rozpowszechnione oraz licznie spotykane na obszarze regionu i kraju. Omawiany teren cechuje się niewielkim bogactwem gatunkowym ptaków lęgowych. Skład awifauny lęgowej jest tu typowy dla obszarów otwartych agrocenoz, zanotowano występowanie tylko jednego gatunku objętego ścisłą ochroną gatunkową (gąsiorek *Lanius collurio*). Zagęszczenia gatunków lęgowych występujących na badanym obszarze są ponadprzeciętne dla pliszki żółtej *Motacilla flava*. Nie stwierdzono gatunków lęgowych objętych strefową ochroną miejsc przebywania / gniazdowania ani gatunków zagrożonych według Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt oraz gniazdujących kolonijnie. Omawiany obszar nie ma też istotnego znaczenia dla zimujących ptaków. Przytoczone dane odnoszą się do konkretnych terenów, jednak ze względu na stosunkowo niewielkie odległości i małe zróżnicowanie terenów mogą przynajmniej częściowo opisywać cały środkowy obszar gminy.

Opis gatunków chronionych w obrębie siedliska w Śliwie znajduje się w pkt 3.8.

3.10 FORMY OCHRONY PRZYRODY. KORYTARZE EKOLOGICZNE.

Rezerwat przyrody „Góra Grojec”

W granicach gminy, lecz poza obszarem planu (2,9 km na północ od granic projektu planu obejmującego jednostkę strukturalną Dyrdy) zlokalizowany jest rezerwat Góra Grójec o powierzchni 17,53 ha. Został on utworzony Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 31 października 1996 roku w sprawie uznania za rezerwat przyrody (Monitor Polski 1996 r. nr 67, poz. 634). Wysokość Góry wynosi 365,4 m n.p.m. Przedmiotem ochrony jest wielogatunkowy las mieszany z udziałem jawora, buka i jodły, porastający Górę Grójec. W rezerwacie występuje gatunek objęty ochroną ścisłą: – lilia złotogłów. Wśród występujących gatunków stwierdzono obecność porzeczki czarnej, kruszyny pospolitej, kaliny koralowej, kopytnika pospolitego, przylaszczki pospolitej, pierwiosnka lekarskiego, przytuli wonnej oraz konwalii majowej, kruszyczka rdzawoczerwonego, Wawrzyńca wilczczyko. Grupę gatunków górskich reprezentuje m. in.: paproć górską, kokoryczka okółkowa, bez koralowy, trzcinnik owłosiony oraz drzewa: jodła pospolita i klon jawor. Drzewostan buduje dziewięć podstawowych gatunków. W największym pododdziale wykonano inwentaryzację drzew o obwodzie pni (pierśnicy) powyżej 20 cm. Dominuje klon jawor - 29%, dąb szypułkowy – 17%, grab zwyczajny – 13%, buk zwyczajny – 12%, świerk pospolity – 10%, dąb czerwony – 6%, lipa drobnolistna – 5%, jodła pospolita – 3%, lipa szerokolistna – 3%. W domieszce występuje brzoza brodawkowata, klon zwyczajny, wiąz górski. Jodły w rezerwacie dorastają do 30 metrów a pierśnica najokazalszych dębów przekracza 3 metry. Świat zwierząt nie jest tu bogaty z uwagi na niewielką powierzchnię leśną i silną penetrację turystyczną. Prawdopodobnie większe zwierzęta występują sporadycznie w trakcie migracji. Natomiast zgodnie z wcześniejszymi inwentaryzacjami na terenie rezerwatu stwierdzono obecność zwierząt takich jak: bażant łowny, czyż, dzięcioł duży, słowik rdzawy, ropucha szara, żmija zygzakowata i padalec zwyczajny.

Pomniki Przyrody

W granicach gminy, również poza obszarem planu, znajdują się także drzewa uznane za pomniki przyrody. Poniżej przedstawiono dane na temat przedmiotowych pomników zawarte w rejestrze

pomników przyrody prowadzonym przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska w Katowicach (stan na 05.02.2013r.).

Nazwa pomnika przyrody (jak w akcie prawnym o ustanowieniu)	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Obwód na wysokości 1,3 m [cm]	Wys. [m]	Miejsowość	Nr działki ewidencyjnej	Opis lokalizacji
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/59	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 400 lat	458	22	Woźniki	3	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 41o, k.m. 4 Lubsza Las
Grupa jednogatunkowa - 3 szt.	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/61	Grupa jednogatunkowa - 3 szt. Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 400 lat	450, 432, 380	21	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 8f, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/62	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 250 lat	360	22	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/63	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 250 lat	380	23	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 16/255	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 250 lat	373	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9o, k.m. 5 Lubsza Las

Dąb szypułkowy	Rozporządzenie nr 4/96 Wojewody Częstochowskiego z dnia 06.02.1996r. (Dz. Urz. Woj. Częstochowskiego 2/96 poz.5), nr rej. 57/256	Dąb szypułkowy (Quercus robur) - wiek ok. 350 lat	451	24	Woźniki	60/12	Obręb ewidencyjny Piasek, Leśnictwo Dyrdy oddz. 9b, k.m. 5 Lubsza Las
----------------	--	---	-----	----	---------	-------	---

Obszar Natura 2000 „Bagno Bruch koło Pyrzowic”

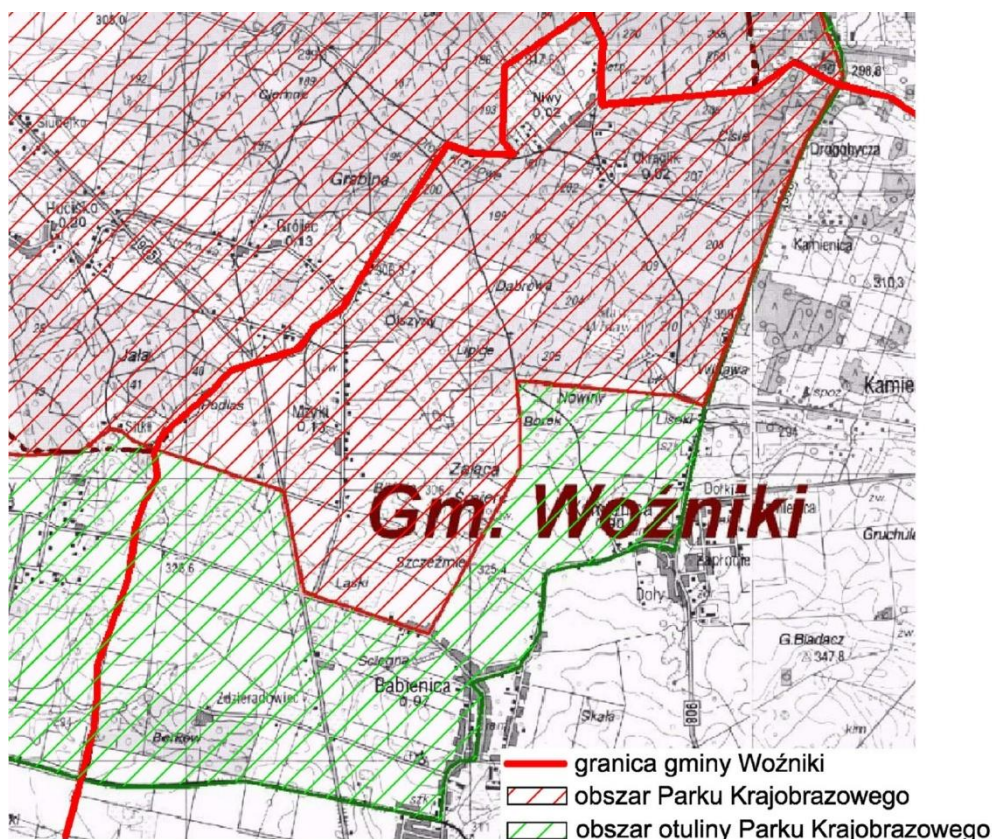
W granicach gminy Woźniki, poza terenem planu (280 m na południowo-zachód od granic projektu planu obejmującego jednostkę strukturalną Dąbrówkę Wielką), zlokalizowany jest jeden obszar włączony do sieci Natura 2000 – Bagno Bruch koło Pyrzowic. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk o numerze PLH240035, położony w południowym fragmencie gminy w terenie leśnym. Występują tu torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, bory i lasy bagienne (wszystkie ww. typy siedlisk zostały wymienione w Załączniku nr I Dyrektywy Rady Dyrektywy Rady 92/43/EWG). Większość terenu zajmują fitocenozy boru bagiennego (postać młodociana, średnio zaawansowane stadium sukcesji), które w strefie przybrzeżnej obniżenia wraz ze wznoszeniem się terenu przechodzą w wilgotny bór trzęślicowy, a dalej i wyżej - w wilgotną, dobrze wykształconą postać suboceanicznego boru świeżego. W miejscach najniżej położonych, głównie w "długich pasach" (szerokości 4-6 m, a miejscami nawet 30-40 m i długości ponad 200 m - prawdopodobnie jest to pozostałość po dawnej eksploatacji torfu) występują dobrze wykształcone fitocenozy torfowiska przejściowego i wysokiego. W ich środkowej części stwierdzono typowe pło, mało stabilne trzęsawisko. W wielu miejscach woda stagnuje tu na powierzchni. W obrębie "pasów" i na ich obrzeżach występują również niewielkie zespoły turzycowisk. Zagrożenie dla obszaru stanowi nadmierne zarastanie krzewami i drzewami, co jest wynikiem naturalnej sukcesji. Innym zagrożeniem jest wyrąb okolicznych lasów przylegających do torfowiska, w mniejszym stopniu szkody powodowane są przez grzybiarzy i amatorów żurawiny. (Standardowy Formularz Danych dla obszaru Bagno Bruch koło Pyrzowic, <http://natura2000.gdos.gov.pl/>).



Bagno Bruch koło Pyrzowic na tle południowego fragmentu gminy Woźniki (dane: materiały Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska <http://natura2000.gdos.gov.pl>)

Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”

W północno-zachodnim fragmencie gminy, poza obszarem planu (3,1 km na północno-zachód od granic projektu planu obejmującego jednostkę strukturalną - Ogrodową), znajduje się Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą utworzony Rozporządzeniem Wojewody Częstochowskiego Nr 28/98 z dnia 21 grudnia 1998 roku w sprawie utworzenia Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”. Przedmiotowy park wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego od 01.01.2000 roku na mocy Rozporządzenia Nr 222/99 Wojewody Śląskiego z dnia 19.11.1999r. Powierzchnia Parku wynosi 38 701 ha a jego otuliny 12 045 ha, co daje łącznie 50746 ha. Położenie administracyjne: województwo śląskie, gminy Przystajń, Panki i Wręczyca Wielka w powiecie Kłobuck, gminy Blachownia, Konopiska i Starcza w powiecie Częstochowa oraz gminy Boronów, Woźniki, Koszęcin, Herby, Kochanowice i Ciasna w powiecie Lubliniec. Terytorialnie rejon Nadleśnictw Herby, Lubliniec, Koszęcin i Kłobuck. Obszar parku stanowi niecka, której środkiem płynie Liswarta wypływająca na wysokości 315 m n.p.m. w pobliżu miejscowości Mzyki. Rzeka płynie szeroką doliną w otoczeniu łąk, lasów oraz zabudowań wiejskich. Lasy zajmują 63% powierzchni Parku i jego otuliny. Pozostałe powierzchnie to użytki rolne (31%) oraz tereny zabudowane i stawy (około 6%). Wśród lasów dominują bory mieszane świeże oraz wilgotne. Gatunkiem dominującym jest sosna. Wzdłuż cieków znajdują się lasy łęgowe ze zbiorowiskiem podgórskiego łęgu jesionowego. Wśród cennych zbiorowisk występujących w Parku należy wymienić także grądy niskie z udziałem jesionu i olszy oraz świetliste dąbrowy ze stanowiskami roślin ciepłolubnych. Wśród roślinności nieleśnej na uwagę zasługują wrzosowiska, wilgotne łąki oraz zespoły roślinności wodno-torfowej. Dużą grupę gatunków rzadkich stanowią rośliny górskie: widłak wroniec, ciemiężca zielona. Na terenach Parku stwierdzono gniazdowanie 127 gatunków ptaków w tym bielika, rybołowa, orlika krzykliwego, błotniaków, bociana czarnego. Wśród drobnych ssaków występują takie jak popielica, koszatka, ryjówka aksamitna i malutka oraz wiele gatunków nietoperzy. W miejscach suchych i silnie nasłonecznionych istnieje szansa na spotkanie rzadkiego w Polsce gada – gniewosza plamistego. Jest to wąż drobnej budowy, chroniony i wpisany do Polskiej Czerwonej Księgi Zwierząt z kategorią VU – gatunek wysokiego ryzyka narażony na wyginięcie.



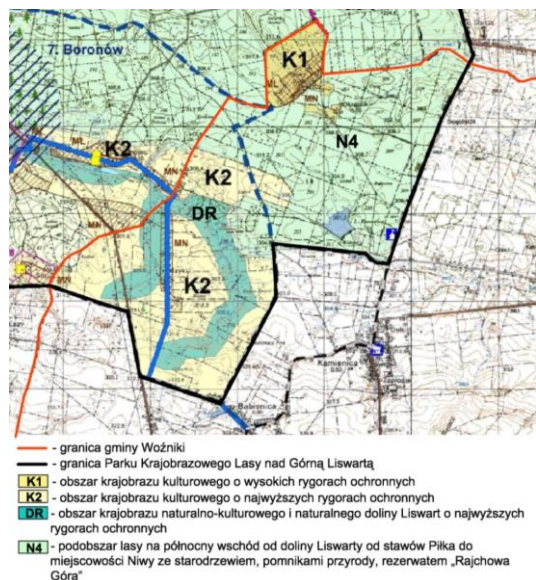
Dla przedmiotowego Parku Rada Miejska w Woźnikach uchwałą nr 278/XXII/2013 z dnia 25 marca 2013 roku pozytywnie zaopiniowała projekt Planu Ochrony. W Planie określono szereg celów ochrony, w tym ochrona litosfery, ochrona ekosystemów wodnych i podmokłych, ochrona zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych, ochrona gatunków roślin wyższych, porostów i grzybów oraz ich siedlisk, ochrona gatunków zwierząt i ich siedlisk, ochrona walorów krajobrazowych i kulturowych.

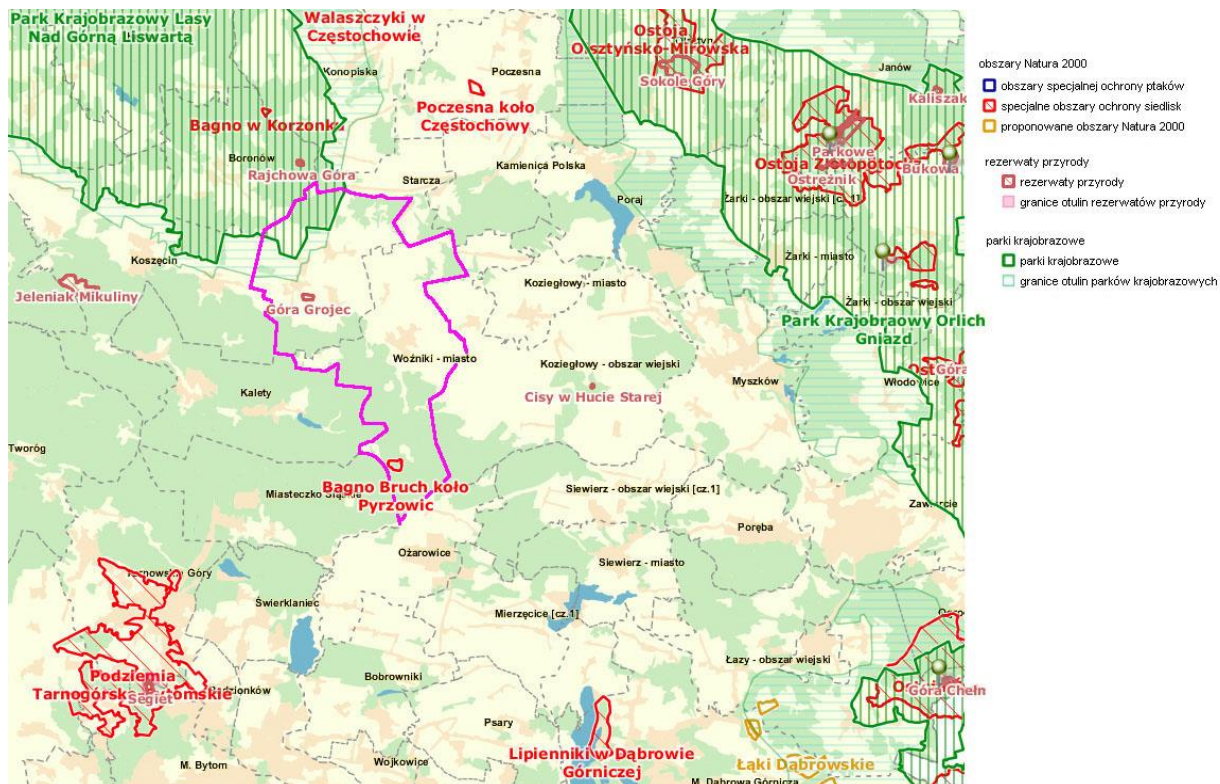
Na terenie Parku wyznaczono sześć obszarów i pięć podobszarów realizacji działań ochronnych:

- DR – obszar krajobrazu naturalno-kulturowego i naturalnego doliny Liswarty o najwyższych rygorach ochronnych,
- N – obszar krajobrazu naturalnego o najwyższych rygorach ochronnych:
 - N1- lasy ze starodrzewiem i tereny leśno-torfowiskowe na południowy -wschód od miejscowości Zborowskie,
 - N2 - lasy ze starodrzewiem na północ i wschód od doliny Liswarty i miejscowości Łębki w kierunku Herbów, z rezerwatami „Cisy w Łębkach”, „Cisy nad Liswartą”,
 - N3 - kompleks leśny na południe od Lisowa ze starodrzewiem i przylegającymi podmokłymi łąkami,
 - N4 - lasy na północny wschód od doliny Liswarty od stawów Piłka do miejscowości Niwy ze starodrzewiem, pomnikami przyrody, rezerwatem „Rajchowa Góra”,
 - N5 - obszar leśny na południe od linii kolejowej Herby-Trzepizury i na półn-wschód od Aleksandrii - starodrzew, rzeźba terenu, użytek ekologiczny „Bagienko w Pietrzakach”,
- NK – obszar krajobrazu naturalnego i naturalno-kulturowego o wysokich rygorach ochronnych,

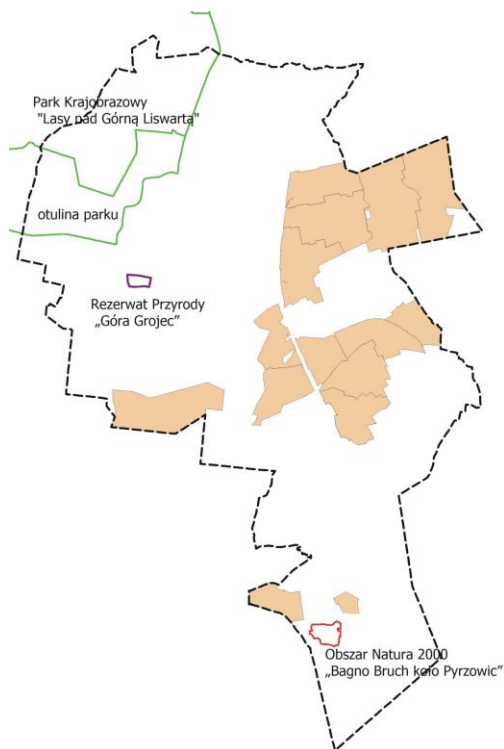
- K1 – obszar krajobrazu kulturowego o najwyższych rygorach ochronnych,
- K2 – obszar krajobrazu kulturowego o wysokich rygorach ochronnych.

W granicach gminy Woźniki znajdują się obszary N4, DR, K1, K2.





Położenie gminy na tle systemu obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody

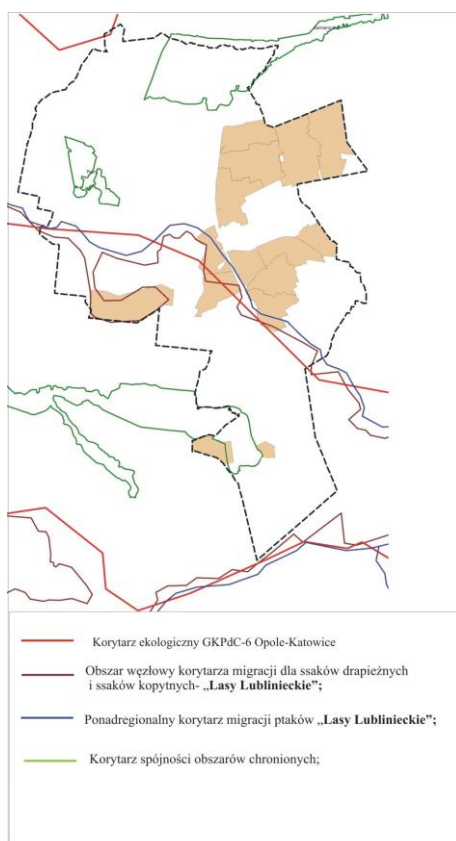


Położenie obszarów objętych projektem planu w kontekście obszarów chronionych

Korytarze ekologiczne.

Przez obszar objęty projektem planu przebiegają:

- Korytarz ekologiczny **GKPdC-6 Opole-Katowice**. W 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych; W obrębie ww. korytarza występują jednostki strukturalne: Dyrdy, Śliwa (w części), Dąbrowa Wielka i Dąbrowa Mała;
- Obszar węzłowy korytarza migracji dla ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych- „**Lasy Lublinieckie**”. Obejmuje on następujące jednostki strukturalne: Dąbrowę Wielką i Dąbrowę Małą, Dyrdy w niewielkim fragmencie o w częściowo Śliwę;
- Korytarz spójności obszarów chronionych **M11 „Mała Panew”**. Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych wyznaczano korytarze spójności obszarów chronionych, zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Korytarz M11 „Mała Panew” obejmuje w niewielkim fragmencie wschodnią część jednostki strukturalnej Dąbrowa Mała;
- Ponadregionalny korytarz migracji ptaków „**Lasy Lublinieckie**”. Obejmuje on następujące jednostki strukturalne: Dyrdy, Śliwę, Sulów (w znacznej części), Dąbrowę Wielką i Dąbrowę Małą oraz fragment części południowej Woźnik.
- Lokalne korytarze ekologiczne związane z ciekami występującymi w obrębie projektu planu: potokiem Łana, Ligockim Potokiem, Skrzeszówką, potokiem Babieniczka.



Położenie obszarów objętych projektem planu w kontekście występowania ponadlokalnych korytarzy ekologicznych

WARTOŚCI KULTUROWE I WALORY KRAJOBRAZOWE

Rozwój osadnictwa na terenach gminy związany był z naturalną funkcją jej obszaru tj. rolnictwem i leśnictwem. W średniowieczu rozwijała się tu przede wszystkim gospodarka leśna i bartnictwo. W rolnictwie dominowała uprawa żyta i owsa, a w hodowli bydło. Mniejszą rolę odgrywało rzemiosło i handel, choć wiadomo, że w samych Woźnikach istniała naówczas stacja celna. Na terenach w okolicy miasta rozwijało się hutnictwo żelaza.

Osadnictwo na terenie gminy ma charakter skupiony. Osady są równomiernie rozmieszczone na obszarze całej gminy. Kierunek rozwoju sieci osadniczej doprowadził do powstania centralnej jednostki jaką są Woźniki oraz kilkunastu mniejszych miejscowości. Woźniki rozwinęły się dzięki rzemiosłu oraz drobnemu przemysłowi i rolnictwu. Wsie w granicach gminy mają charakter rolniczy lub usługowo-rolniczy. Pierwotne układy ruralistyczne są czytelne, a nowa zabudowa rozwija się poprzez ich uzupełnienie lub „obrastanie” istniejących założeń osadniczych. Zabudowa rozproszona na terenie gminy w zasadzie nie występuje, co ma szczególne znaczenie dla jakości krajobrazu.

Przeszłość historyczną opisywanych terenów dokumentuje wiele stanowisk archeologicznych oraz liczne obiekty zabytkowe. W celu ochrony materialnych przejawów historii i kultury sporządzono Gminną Ewidencję Zabytków. Obiekty do niej włączone, zgodnie z zarządzeniem Nr KR.120.44.2013

Burmistrza Woźnik z dnia 11 kwietnia 2013 roku w sprawie założenia ewidencji zabytków Gminy Woźniki

Obiekty i obszary zabytkowe położone w granicach projektu planu:

1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków Wojewody Śląskiego położone w obszarze planu:

WOŹNIKI		
1. Kościół p.w. św. Katarzyny, powstały XV w., wielokrotnie przebudowywany – Rynek 5	A.98 / 1948	
2. Kościół cmentarny p.w. św. Walentego, drewniany, powstały w I poł. XVII w., przebudowywany - ul Tarnogórska	A.99 / 1948	
3. Układ urbanistyczny miasta powstający XIII/XIV w. – Rynek, Krakowska, Tarnogórska, Koziegłowska, Księdza Kiebla, Chopina	A.272 / 1978	
4. Grodzisko – Woźniki, ul Tarnogórska	A/245	

2. Obiekty ujęte w Gminnej Ewidencji Zabytków objęte ochroną na podstawie zapisów planu:

OBIEKTY UJĘTE W GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW			
Lp.	lokalizacja	Nr działki/obręb (nr obrębu)	Opis obiektu

budynki świeckie oraz kaplice kubaturowe			
1.	Rynek 11	63, 64 Woźniki (0005)	Ratusz Obiekt ujęty również w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
2.	Rynek 5	653/171 Woźniki (0005)	plebania przy kościele parafialnym p.w. św. Katarzyny
3.	Rynek 6	346/75 Woźniki (0005)	dom
4.	Rynek 12	458/57 Woźniki (0005)	dom
5.	ul. Chopina 2	276/73 Woźniki (0005)	dom
6.	Rynek 8	417/70 Woźniki (0005)	dom
7.	ul. Solarnia 2	287/36 Woźniki (0005)	Budynek mieszkalny w zespole podworskim oznaczony na rysunku planu numerem 7
8.	ul. Powstańców 7	148/72, 298/74 Woźniki (0005)	szkoła
9.	ul. Czarny Las 8	129/2 Czarny Las (0001)	Pałac Obiekt ujęty również w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
10.	ul. Karola Miarki 54	477 Ligota Woźnicka (0003)	dawna szkoła
kapliczka kubaturowa			
11.	Rynek 5	170 Woźniki (0005)	kapliczka kubaturowa św. Jana Nepomucena przy kościele parafialnym p.w. zespole kościoła św. Katarzyny
12.	skrzyżowanie ul. Krakowskiej i ul. Krzyżowej;	392/29 Woźniki (0005)	kapliczka kubaturowa Góra Oliwna

13.	ul. Florianek w pobliżu domu nr 33	260/11 Woźniki (0005)	kapliczka kubaturowa św. Floriana
14.	ul. Piaskowa Na łuku drogi	289 Dyrdy (0002)	kapliczka kubaturowa
15.	ul. Śliwa 1	Woźniki (0005)	kapliczka kubaturowa
Budowle			
16.	Rynek 5	170 Woźniki (0005)	mur z bramą w zespole kościół św. Katarzyny
17.	Ul. Tarnogórska	388 Woźniki (0005)	Cmentarz rzymsko-katolicki Obiekt ujęty również w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków
park			
18.	Czarny Las	129/2 Czarny Las (0001)	Park podworski Obiekt ujęty również w Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków

3. Budynki o wartościach kulturowych objęte ochroną na podstawie zapisów planu:

BUDYNKI O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH			
Lp.	lokalizacja	Nr działki/obręb (nr obrębu)	Opis obiektu
1.	Rynek 2	587/174 Woźniki (0005)	budynek mieszkalno-usługowy
2.	Rynek 3	173 Woźniki (0005)	budynek mieszkalno-usługowy
3.	ul. Koziegłowska 6	178 Woźniki (0005)	budynek mieszkalny
4.	ul. Tarnogórska 8	40 Woźniki (0005)	budynek mieszkalny
5.	ul. Tarnogórska 10	39 Woźniki (0005)	budynek mieszkalny

6.	ul. Tarnogórska 14	36 Woźniki (0005)	budynek mieszkalno-usługowy
7.	ul. Dworcowa	272/36 313/36 Woźniki (0005) Woźniki	budynki na terenie zespołu podworskiego oznaczone na rysunku planu numerami 1-5. Historyczna funkcja obiektów: 1.obora; 2. stodoła; 3. gorzelnia; 4. obora; 5. budynek administracyjno-socjalny
8.	ul. Solarnia	285/36 Woźniki (0005)	chlew w zespole podworskim oznaczony na rysunku planu numerem 6
9.	ul. Kolejowa 4	272/100 Woźniki (0005) Woźniki	budynek byłego dworca PKP
10.	ul. Karola Miarki 9	303/2 Ligota Woźnicka (0003)	dawna karczma;
11.	ul. Asfaltowa 103	218/1 Dyrdy (0002)	budynek usługowy
12.	ul. Dąbrowa 12	145/116 Woźniki (0005)	budynek mieszkalny

4. stanowiska archeologiczne

p.	Numer stanowiska na obszarze AZP zbieżny z numerem stanowiska na rysunku planu	Numer stanowiska w miejscowości	Kultura chronologia czas powstania	Rodzaj stanowiska
1.	91-48/1	Woźniki st. 1	Późne fazy wczesnego średniowiecza	Grodzisko
2.	91-48/2	Woźniki st. 2	Średniowiecze ?	grobla
3.	91-48/3	Woźniki st. 3	Wczesne średniowiecze Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Osada?

4.	91-48/4	Woźniki st. 4	Średniowiecze Okres nowożytny	Osada Ślad osadnictwa
5.	91-48/7	Woźniki st. 9	Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
6.	91-48/8	Woźniki st. 10	Późne średniowiecze Wczesny ok. nowożytny Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
7.	91-48/9	Woźniki st. 11	Wczesny ok. nowożytny Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
8.	91-48/11	Woźniki st. 13	Wczesne średniowiecze Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
9.	91-48/13	Ligota Woźnicka st. 3	średniowiecze Wczesny okres nowożytny Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa
10.	91-48/22	Woźniki st. 16	Epoka kamienia Wczesne średniowiecze Późne średniowiecze/okres nowożytny	Ślad osadnictwa Ślad osadnictwa osada
11.	90-48/15	Czarny Las st. 3	Okres nowożytny	Ślad osadnictwa
12.	90-48/23	Ligota Woźnicka st. 4	Późne średniowiecze Okres nowożytny	Ślad osadnictwa osada
13.	91-47/9	Ligota Woźnicka st. 1	Okres rzymski Wczesne średniowiecze Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Osada P. osadn.
14.	91-47/10	Ligota Woźnicka st. 2	Późne średniowiecze? Okres nowożytny	Ślad osadnictwa Osada?

5. Obiekty małej architektury objęte ochroną na podstawie zapisów planu

OBIEKTY MAŁEJ ARCHITEKTURY O WARTOŚCIACH KULTUROWYCH			
Lp.	lokalizacja	Nr działki/obrub (nr obrębu)	Opis obiektu
1.	przy ul. Górale przy północnej granicy działki 233	233 Ligota Woźnicka (0003)	kapliczka
2.	Przy ul. Źródlanej przy południowej granicy działki 142 ewidencyjnej	142 Ligota Woźnicka (0003)	kapliczka
3.	przy skrzyżowaniu ulic Karola Miarki i Kwiatowej	397 Ligota Woźnicka (0003)	kapliczka
4.	ul. Karola Miarki 27	375 Ligota Woźnicka (0003)	krzyż
5.	ul. Karola Miarki 27	375 Ligota Woźnicka (0003)	dzwonek - sygnaturka
6.	ul. Sulów 4	228/85 Woźniki (0005)	krzyż
7.	ul. Asfaltowa 58	61/2 Dyrdy (0002)	krzyż
8.	przy skrzyżowaniu ulic Asfaltowej i Leśnej,	115 Dyrdy (0002)	krzyż

9.	w rejonie skrzyżowania ulicy Kolonia Woźnicka z drogą wewnętrzną.	115/55 Dyrdy (0002)	krzyż
----	---	------------------------	-------

6. Strefy ochrony konserwatorskiej wskazane w projekcie planu:

- 1) strefa „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmująca kościół św. Katarzyny wraz z otoczeniem;
- 1) strefa „B1” ochrony konserwatorskiej obejmującej historyczne centrum miasta;
- 2) strefa „B2” ochrony historycznego zespołu budowlanego obejmującego zespół podworski w Woźnikach;
- 3) strefa „B3” ochrony konserwatorskiej zbieżna z granicą cmentarza ujętego w gminnej ewidencji zabytków;
- 4) strefy „B4” ochrony konserwatorskiej, obejmująca zespół pałacowo-parkowy w Czarnym Lesie zbieżna z granicą obszaru ujętego w gminnej ewidencji zabytków;
- 5) strefa „E” ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego;
- 6) strefy ochrony archeologicznej „WO1” zbieżne z miejscem występowania stanowisk archeologicznych;
- 7) strefy „WO2” obserwacji archeologicznej.

4 ISTNIEJĄCE ZAGROŻENIA DLA STANU I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA ORAZ PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Problemy ochrony środowiska powinny być częściowo rozwiązane już na etapie tworzenia koncepcji zagospodarowania przestrzennego. Planowanie uwzględniające potrzebę zachowania walorów przyrodniczych, w tym obiektów i obszarów prawnie chronionych pozwala na utrzymanie środowiska przyrodniczego w odpowiednim stanie i zapewnić jego dobre funkcjonowanie. Odpowiednie zagospodarowanie przestrzeni może skutecznie gwarantować zachowanie zasobów przyrody w dobrym stanie i zapewnienie dobrego funkcjonowania środowiska. Szczególnej wagi powyższe nabiera w aspekcie wprowadzania nowego, odmiennego zagospodarowania.

Pomimo wieloletnich antropopresji stan środowiska przyrodniczego oraz wartości krajobrazowe terenu opracowania, jak i całej gminy można ocenić jako wysokie i dobrze zachowane. Walorem gminy są gleby o wysokich klasach bonitacyjnych, pozwalające na rozwój rolnictwa. Istotnym i charakterystycznym dla obszaru gminy jest dotychczasowy harmonijny rozwój zabudowy, który w głównej mierze polegał na dogęszczaniu i stopniowym powiększaniu się obszarów intensywniej zagospodarowanych. W obszarze opracowania nadal dominują tereny otwarte, a udział zabudowy w stosunku do przestrzeni aktywnych biologicznie jest stosunkowo niski. Nie mniej jednak stopniowo zaczynają być dostrzegalne niekorzystne zjawisko rozpraszania się zabudowy. W rezultacie siła oddziaływania względnie mało inwazyjnych form zagospodarowania terenu, jakim jest zabudowa

jednorodzinna, staje się umiarkowana i wysoka z uwagi na rozproszenie zabudowy. Kolejne posesje powstają bez nawiązania do istniejącej zabudowy, a poszczególne działki wymagają przeprowadzenia dróg dojazdowych i niezbędnej infrastruktury. Utrzymanie dotychczasowej sytuacji jest mało prawdopodobne, zważywszy na silną presję inwestycyjną, której przejawem jest zwiększająca się rokrocznie liczba nowej zabudowy.

W chwili obecnej do największych zagrożeń o charakterze antropogenicznym na terenie obszaru opracowania, analogicznie do obszaru całej gminy należy przyjąć:

- gospodarstwa domowe – są rozproszonym, ale lokalnie znaczącym źródłem zanieczyszczeń powietrza, największa emisja następuje w okresie zimowym. Nie można tu również wykluczyć spalania odpadów, co wiąże się z powstawaniem toksycznych związków;
- ciągi komunikacyjne – są to linowe obiekty zanieczyszczające powietrze i emitujące hałas. W 2019 r. oddano do użytkowania odcinek autostrady A1 przebiegający przez Woźniki z południa na północ. Autostrada stanowi barierę funkcjonalno-przestrzenną rozdzielając gminę Woźniki na dwie części oraz barierę ekologiczną ograniczając migrację zwierząt. Obszar projektu planu położony jest poza terenem autostrady częściowo w jej sąsiedztwie.
- niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacji i oczyszczalni ścieków, ścieki często odprowadzane są, za pomocą kanalizacji deszczowej, bezpośrednio do cieków wodnych.

Istotnym problemem jak zostało wspomniane na początku jest nieuporządkowana sytuacja planistyczna na terenie gminy. Problemem jest tutaj brak kompletnego pokrycia całej gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego, co prowadzi do realizacji części inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy. W dłuższej perspektywie czasowej proceder ten jest niekorzystny dla przestrzennego kształtowania obszaru gminy, ponieważ umożliwia holistyczne ujęcie wszystkich zagadnień, a jest jedynie odpowiedzią na pojedyncze potrzeby inwestycyjne. Ponadto wiele z istniejących opracowań planistycznych, pomimo wielokrotnych zmian nie jest zgodnych z potrzebami mieszkańców/inwestorów oraz nie spełniają wszystkich wymogów formalnych zwartych w obowiązujących przepisach prawnych.

Reasumując, pomimo iż stan i funkcjonowanie środowiska przyrodniczego na terenie gminy można ocenić jako zadowalający to dostrzegalne są wyraźne niekorzystne tendencje (m.in. rozpraszanie zabudowy, zbliżanie się zabudowy do linii lasu, niewłaściwe sąsiedztwo terenów o odmiennym zagospodarowaniu), które z nasileniem presji będą prowadzić do negatywnych zmian na terenie gminy, często o skutkach stałych lub też groźniejszych skutkach skumulowanych.

5 POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI POSTANOWIEŃ PLANU

Zmiana stanu i funkcjonowania poszczególnych komponentów środowiska jest uzależniona od nasilenia istniejących presji środowiskowych oraz od powstania nowych oddziaływań. Dokonując oceny potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień planu należy uwzględnić, iż nie wyklucza to dalszego rozwoju gminy i związanego z nim nowego inwestowania. Zarazem brak zapisów szczegółowych dotyczących planowania przestrzennego nie zmniejsza już istniejących uciążliwości wynikających z zagospodarowania terenu.

Obecnie część obszaru objętego projektem planu pokryta jest już obowiązującym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości gminy Woźniki - Uchwała Nr 234/XXI/2004 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 30.12.2004 r. Obejmuje on fragmenty centralnych części lub też obszary zainwestowane bądź przeznaczone do zainwestowania poszczególnych jednostek strukturalnych.

Na niewielkim obszarze obowiązuje również uchwała nr 212/XIX/2008 Rady Miejskiej w Woźnikach z dnia 26 czerwca 2008 w sprawie zmiany fragmentów miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego poszczególnych miejscowości gminy Woźniki.

W przypadku obszaru opracowania istotne jest, iż stanowi on fragmenty większych jednostek, co ma szczególne znaczenie dla właściwego kształtowania przestrzeni i ochrony środowiska.

Objęcie planem miejscowym większych terenów ograniczy swobodną realizację inwestycji na podstawie decyzji o warunkach zabudowy i tym samym rozpraszania zabudowy.

W obecnej sytuacji odstąpienie od sporządzania planu w krótkiej perspektywie czasowej nie przyniesie negatywnych zmian dla środowiska. Natomiast w przypadku obszaru opracowania, jak i pozostałego terenu gminy brak realizacji postanowień planu w dłuższym okresie czasu może prowadzić do niekorzystnych zmian w przestrzeni i środowisku.

Brak realizacji postanowień planu dla ww. obszaru w tym przypadku będzie prowadził do utrwalenia i dopuszczenia dalszego niekorzystnego wymieszania zabudowy zagrodowej z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Stopniowego rozprzestrzenia się zabudowy, która pozbawiona regulacji, niejednokrotnie skutkuje bardzo dużym chaosem przestrzennym.

Istotne są także nie tylko kwestie ładu przestrzennego, ale i funkcjonalności przestrzeni oraz dysproporcji pomiędzy rozwojem zabudowy a rozwojem infrastruktury towarzyszącej. Z tego względu istnieje duże prawdopodobieństwo rozwoju zabudowy o bardzo zróżnicowanej kubaturze i wykończeniu oraz dysproporcje w rozwoju infrastruktury - nieproporcjonalnego rozwój sieci wodociągowej stosunku do kanalizacyjnej, braku sieci gazowej i ciepłowniczej, co już na chwilę obecną jest problemem na terenie gminy.

Zagrożenie wynika z braku skanalizowania części zabudowanych terenów gminy i użytkowania bezodpływowych zbiorników na ścieki. Zbiorniki takie mogą być nieszczelne, co lokalnie, na przestrzeni długiego czasu wpływa negatywnie na stan gruntów i wód gruntowych. Niestety budowa systemu kanalizacyjnego wymaga dużych nakładów finansowych. Ryzyko lokalnego zanieczyszczenia ściekami z gospodarstw domowych zostanie niemal całkowicie wyeliminowane po kompleksowym skanalizowaniu gminy.

Równie istotna dla stanu środowiska jest kontrola nad rozwojem usług i przemysłu, których obecność jest nierozdzielnie związana z funkcjonowaniem gminy. Nadzór nad m.in. lokalizacją przedsięwzięć, stopniem ich uciążliwości, które regulują zapisy planu stwarza możliwość ograniczenia lub/i zapobiegania powstaniu negatywnych wpływów na środowisko. W przypadku gminy Woźniki jest to niezwykle istotne ze względu na obecność dużych powierzchni aktywnych biologicznie o charakterze półnaturalnym oraz zbliżonym do naturalnego – jak łąki i kompleksy leśne. Zmiana dotychczasowej funkcji i formy użytkowania terenu poprzez wprowadzenie silnie ingerujących w środowisko obiektów przemysłowych i usługowych bez należytej kontroli może prowadzić do zniszczenia cennych układów przyrodniczych czy niepotrzebnego przerywania ciągów ekologicznych.

Brak zapisów planistycznych stwarza realne niebezpieczeństwo wprowadzenia inwestycji o znaczącym oddziaływaniu dla środowiska, o zbyt dużej kubaturze bądź niewłaściwej lokalizacji prowadząc do drastycznego zmniejszenia walorów przyrodniczych i krajobrazowych regionu.

Harmonijny rozwój gminy jest niemniej istotny z uwagi na obecność (występujących w sąsiedztwie obszaru projektu planu) form ochrony przyrody oraz przebieg lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych. Z tego względu tak ważne jest, aby lokalizacja stref i terenów o intensywnych formach zagospodarowania była przeprowadzona z rozwagą, uwzględniając nie tylko uwarunkowania lokalne, ale holistyczne, wykraczające nierzadko poza granice nie tylko posesji, ale i miejscowości czy gminy.

Zbyt intensywna zabudowa, w połączeniu z nieodpowiednią lokalizacją oraz wprowadzenie usług i inwestycji uciążliwych jest dużym zagrożeniem dla układów przyrodniczych, których zniszczenie jest praktycznie niemożliwe do odtworzenia, bądź wymaga odległej perspektywy czasowej liczonej w setki lat.

Nie mniej istotne jest właściwe kształtowanie struktury krajobrazu, istniejących otwarć widokowych i panoram, co jest szczególnie istotne na terenie gminy, gdzie krajobraz stanowi jedna z ważnych, wartości niematerialnych, decydujących o atrakcyjności Woźnik.

Z uwagi na powyższe, pomimo dobrego stanu środowiska na terenie gminy, w tym obszarze opracowania oraz stosunkowo małych presji środowiskowych, odstąpienie od realizacji postanowień projektu planu będzie miało większe negatywne skutki dla przestrzeni i środowiska, niż dalsze procedowanie dokumentu planistycznego.

6 PRZEWIDYWANE SKUTKI WPŁYWU USTALEŃ PLANU NA ŚRODOWISKO

Na chwilę obecną obszar gminy odznacza się bardzo dobrym stanem zarówno środowiska przyrodniczego, wizualnego, jak i kulturowego. Harmonijny rozwój zabudowy wraz z wysokim odsetkiem terenów wykorzystywanych rolniczo, rozległe obszary leśne stanowią o wysokich wartościach krajobrazowych gminy oraz umożliwiają zachowanie i ochronę zasobów przyrodniczych. Niemniej jednak narastający ruch inwestycyjny w gminie przy zauważalnych niekorzystnych tendencjach (rozpraszania zabudowy, wymieszania funkcji, niewłaściwego sąsiedztwa) wraz z uwarunkowaniami wynikającymi z uwarunkowań planistycznych są przesłaniem do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Projekt planu nie tylko nie stoi w sprzeczności z wyznaczonymi kierunkami dla gminy, lecz równie silnie dąży do świadomego kształtowania jej przestrzeni, gdzie kładzie się silny nacisk na ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Uwzględniając istniejące uwarunkowania przyrodnicze i krajobrazowe, mając na uwadze potrzeby mieszkańców i inwestorów oraz planowane inwestycje na terenie gminy w projekcie planu zwarto następujące rozwiązania:

- W projekcie planu uwzględniono konsekwencje budowy autostrady A1 na terenach położonych w sąsiedztwie autostrady ;

- Dla obszaru miasta Woźniki podjęto działania w celu ochrony układu urbanistycznego sankcjonując istniejące zagospodarowanie, zarazem przewidując dalszy rozwój miasta;
- Dla miasta Woźniki przewidziano rezerwy terenu pod rozwój funkcji produkcyjnych z uwagi na bliskość z węzłem komunikacyjnym Woźniki na autostradzie A1;
- Dla obszarów predestynowanych do wypoczynku i rekreacji przewidziano dalszy rozwój terenów usług turystyki i usług rekreacji indywidualnej.
- Utrzymanie wysokiego udziału terenów aktywnych biologicznie (terenów rolniczych, terenów trwałych użytków zielonych oraz zieleni urządzonej) zgodnie z uwarunkowaniami przyrodniczymi i krajobrazowymi gminy oraz polityką zawartą w Studium;
- uwzględniono ochronę obszaru o szczególnych wartościach przyrodniczych, obejmującego siedlisko przyrodnicze – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - kod 6410.

Z uwagi na znacząco rozpiętość w zakresie wprowadzanych zmian również prognozowane zmiany na poszczególne komponenty środowiska będą miały zróżnicowaną skalę. I tak na podstawie analizowanego projektu planu oraz inwestycji wprowadzanych niezależnie od miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego można wyznaczyć trzy grupy terenów oraz bezpośrednio związanych z trójstopniową skalą oddziaływań na środowisko.

Największe prognozowane zmiany w zakresie całego funkcjonowania biologicznego będą zachodzić na terenach wskazanych do realizacji zabudowy produkcyjno – usługowej. Dotyczy to w szczególności kompleksu produkcyjno -usługowego w obrębie jednostek strukturalnych – Woźniki Północ i Woźniki Zachód. Łączna powierzchnia kompleksu produkcyjno-usługowego w ww. jednostkach obejmuje 102.39 ha, przy czym 43,5 ha jest już przeznaczonych do zainwestowania w obowiązującym planie miejscowym. Są to obszary, na których planuje się wprowadzić formę zagospodarowania o wysokiej intensywności, stąd też prognozowane zmiany będą najsilniejsze. Są to tereny mogące negatywnie oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. Do nich zaliczyć należy również tereny produkcji rolniczej oraz niewielki kompleks terenów produkcyjno-usługowych położony przy węźle autostrady w Sulowie (5,03 ha).

Drugą grupę stanowią tereny mogące umiarkowanie negatywnie oddziaływać na środowisko i zdrowie ludzi. Są to tereny planowanej budowy rurociągu naftowego oraz tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz zagrodowej, gdzie najsilniejsze oddziaływania będą zachodzić na etapie budowy inwestycji, natomiast później nastąpi okres stabilizacji. Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej w większości są już wyznaczone w obowiązującym planie miejscowym. Większe nowe kompleksy omawianych terenów wyznaczono w jednostkach: Woźniki Północ (ok 10 ha), Woźniki Centrum (11,5 ha). W Dąbrowie Małej (8,26 ha w miejsce zabudowy zagrodowej), Skrzyszówce i Góralach (7,4 ha w miejsce zabudowy zagrodowej), Ligocie Woźnickiej (8,3 ha w tym 4,1 w miejsce zabudowy zagrodowej), Dyrdach (11,7 ha).

Trzecią grupą terenów funkcjonalnych są obszary o pozytywnym oddziaływaniu na środowisko obejmujące tereny biologicznie czynne: wody powierzchniowe, tereny lasów, a także zieleni urządzonej, trwałych użytków zielonych oraz gruntów ornych. Korzystne zmiany dla środowiska wynikają nie tylko z utrzymania terenów o wysokiej bioróżnorodności czy stanowiących fragmenty większych układów przyrodniczych (taką funkcją pełnią m.in. tereny rolne, cieki wodne) ale również ze zmian wprowadzanych zapisami planu. Należą do nich m.in. zapisy z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami czy zaopatrzenia w ciepło, które eliminują bądź/i minimalizują negatywne oddziaływania na środowisko terenów zurbanizowanych.

6.1 WPŁYW NA WARUNKI ŻYCIA I ZDROWIE LUDZI

Ustalenia projektu planu odnoszą się nie tylko do środowiska przyrodniczego, ale odgrywają również rolę w kształtowaniu środowiska życia człowieka oraz jakości jego życia.

Nie prognozuje się negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi. Projekt planu uwzględnia potrzeby mieszkańców oraz inwestorów poprzez uwzględnienie zgłoszonych wniosków.

Z uwagi na wyrażone we wnioskach zapotrzebowanie powiększono tereny zabudowy mieszkaniowej, przede wszystkim w nawiązaniu do już istniejącej zabudowy i sieci osadniczej. Analogicznie działanie przeprowadzono w stosunku do terenów z dopuszczoną funkcją usługową i produkcyjną. Projekt planu dąży do ograniczania rozlewania się zabudowy, przy jednoczesnym wydzielaniu stref o funkcji mieszkaniowej od usługowej lub/i produkcyjnej. Działania te mają na celu zarazem zmniejszyć presję na środowisko (brak konieczności prowadzenia nowej infrastruktury, nowych dróg, dalszej penetracji w tereny sprawnie i dobrze funkcjonujące przyrodniczo) ale i zmniejszyć potencjalne uciążliwości na warunki życia i zdrowia ludzi.

W projekcie planu uwzględniono także potencjał do rozwoju usług z zakresu turystyki i rekreacji, w obszarach Czarny Las, Śliwa oraz Dyrdy i Sośnica wyznaczono tereny predestynowane do rozwoju usług turystyki oraz usług rekreacji indywidualnej.

Wśród inwestycji mogących umiarkowanie negatywnie oddziaływać na warunki życia ludzi należy wskazać budowę rurociągu (naftowego) paliwowego Boronów –Trzebinia, przy czym przebieg inwestycji jest niezależny od projektu planu.

W odniesieniu do rurociągu wpływ na warunki życia ludzi odnosi się przede wszystkim do fazy budowy inwestycji (zwiększone natężenie hałasu na skutek pracy maszyn i zwiększonej liczby pojazdów, większe pylenie okraso okresowo zwiększone zanieczyszczenie powietrza, zmiany w krajobrazie np.: składowanie materiałów) oraz konieczności zapewnienia niezbędnej strefy bezpieczeństwa, której przebieg może wpływać na możliwość realizacji poszczególnych inwestycji.

Istniejąca autostrada choć skutkuje zwiększoną uciążliwością akustyczną i wpływem na stan powietrza atmosferycznego w bezpośrednim sąsiedztwie, to przyczynia się również do odciążenia dróg lokalnych zwłaszcza z ruchu samochodów ciężarowych, usprawnienia płynności ruchu w obrębie gminy, a tym samym zmniejsza istniejące uciążliwości wynikających z transportu. Także w projekcie planu podjęto działania w celu minimalizowania potencjalnych negatywnych oddziaływań; i tak tereny znajdujące się w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady wykluczono z zabudowy mieszkaniowej oraz ograniczono tereny przeznaczonej na stały pobyt ludzi. Główne sąsiedztwo z autostradą stanowią tereny rolnicze, trwałych użytków zielonych, lasów, zabudowy usługowej i produkcyjnej. Rozwiązanie to ogranicza liczbę osób narażonych na niekorzystne oddziaływania akustyczne, pyłowe czy wibracje.

Ponadto obecność autostrady należy rozpatrywać również w aspektach pozytywnych, gdyż jej obecność sprzyja zwiększeniu potencjału ekonomicznego oraz rozwoju regionalnego. Potencjał ten został uwzględniony zarówno w projekcie planu poprzez wprowadzenie terenów zabudowy produkcyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie węzła Woźniki.

W przypadku terenów predestynowanych do rozwoju zabudowy produkcyjnej należy podkreślić, iż realizacja zapisów planu będzie mieć korzystny wpływ na lokalny rozwój gospodarczy i stwarza lepsze

możliwości dla działań ludzkich. Dotyczy to w szczególności właścicieli gruntów, przeznaczanych pod nowe inwestycje.

Również w tym przypadku w projekcie planu przewidziano złagodzenie potencjalnych negatywnych oddziaływań poprzez rozwiązania funkcjonalne: bezpośrednie sąsiedztwo terenów zabudowy produkcyjnej stanowi głównie zabudowa usługowa, tereny rolnicze oraz zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami. Na obrzeżach terenów produkcyjno-usługowych od strony terenów mieszkaniowo-usługowych wprowadzono tereny zieleni izolacyjnej. Stanowi to korzystne rozwiązanie z uwagi na możliwe uciążliwości występujące w strefie produkcyjno-usługowej np.: zwiększone natężenie ruchu samochodów ciężarowych, hałas podczas rozładunku i załadunku, pracy maszyn, drgania i wibracje, uciążliwość zapachowa oraz nie mniej ważne w aspekcie jakości życia kwestie estetyki (np.: zabudowa produkcyjna i magazynowa, strefy załadunku, parkingi samochodów ciężarowych, wszystkie te elementy wpływają bezpośrednio na odbiór otoczenia, ale mają również przełożenie na wartość gruntów).

W przypadku istniejących uciążliwości związanych z ruchem samochodowym, realizacja planu nie wpłynie na ich zmniejszenie, natomiast zwiększenie udziału terenów o funkcji produkcyjnej i usługowej z dużym prawdopodobieństwem może przyczynić się do lokalnego wzrostu natężenia ruchu. Należy zwrócić uwagę, iż realizacja autostrady odciążyla gminę z ruchu samochodów ciężarowych, a tym samym nastąpiło zmniejszenie jego uciążliwości dla obszarów zamieszkałych.

W projekcie planu znalazło się szereg ustaleń dotyczących ochrony środowiska, które w sposób bezpośredni i pośredni wpływają korzystnie na warunki życia i zdrowie ludzi. Ustalenia te dotyczą m.in., ochrony wód, powierzchni ziemi i gleby, ochrony przed hałasem. A także bezpośrednio wyrażone zapisy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami oraz warunkami zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło. Zapisy te docelowo dążą do poprawy jakości życia mieszkańców poprzez zapewnienie dostępu do infrastruktury technicznej wszystkim mieszkańcom gminy.

Projekt planu korzystnie wpłynie na lokalną społeczność. Sam fakt sporządzenia dokumentu planistycznego jest odpowiedzią na potrzeby społeczne i gospodarcze właścicieli poszczególnych nieruchomości. Wdrożenie sporządzanych planów ułatwi realizację indywidualnych zamierzeń inwestycyjnych takich jak budowa domu, budynków gospodarczych czy usługowych. Co ważne, nie stoi to w sprzeczności z uwarunkowaniami środowiskowymi z uwagi na fakt, iż nowe inwestycje stanowić będą uzupełnienie istniejących terenów zabudowy.

Rozbudowa obszaru planu i związana z nią zwiększona aktywność gospodarcza skutkuje wielokierunkowym rozwojem terenu i ma wpływ wykraczający dalece poza granice planu. Nowe miejsca pracy, zwiększona liczba działek o charakterze mieszkaniowym, usługowym i produkcyjnym, usprawniona komunikacja, przynoszą pozytywne efekty nie tylko dla mieszkańców samego obszaru ale i mieszkańców najbliższych miejscowości i wsi, jak i osób przebywających tu czasowo oraz przyszłych inwestorów. Nie należy zapominać, iż ułatwienie rozwoju i inwestowania poprzez wprowadzenie odpowiednich postanowień w odniesieniu do zagospodarowania przestrzennego, komunikacji, infrastruktury technicznej jest warunkiem do zmian oraz znacznie podwyższa potencjał rozwojowy gminy na wiele lat w przód.

Reasumując przyjęcie Planu w aspekcie społecznym jest jak najbardziej pozytywna. Projekt Planu umożliwia rozwój społeczny i ekonomiczny, z zachowaniem dbałości o jakość, komfort mieszkańców i użytkowników gminy i miasta. W związku z powyższym nie prognozuję się negatywnego znaczącego oddziaływania na zdrowie i warunki życia ludzi.

6.2 WPŁYW NA BIORÓŻNORODNOŚĆ

W przypadku planu Woźniki można wyznaczyć trzy skale oddziaływań w zakresie bioróżnorodności oraz fauny i flory.

Największe prognozowane zmiany, zarówno w zakresie bioróżnorodności, jak i całego funkcjonowania biologicznego będą zachodzić na terenach wskazanych do zabudowy produkcyjno-usługowej.

Potencjalne negatywne oddziaływanie można podzielić na:

1. Działania bezpośrednie, w tym:
 - ograniczenie przemieszczania się zwierząt;
 - Zniszczenie szaty roślinnej.
2. Działania pośrednie, w tym:
 - Przerywanie ciągłości strukturalnej lokalnych korytarzy migracyjnych oraz siedlisk;
 - Zniszczenie siedlisk fauny oraz pogorszenie jej warunków egzystencji;
 - Ułatwienie ekspansji gatunkom synantropijnym.

Należy zwrócić uwagę, iż inwestycją, która znacząco negatywnie oddziałuje na środowisko całej gminy jest autostrada. Budowa autostrady skutkowałą zniszczeniem siedlisk oraz miejsc życia, rozrodu i przebywania zwierząt, zaburzeniem funkcjonowania korytarzy ekologicznych, zwiększeniem terenów narażonych na emisję hałasu, pyłów, gazów. Trwałym zniszczeniem powierzchni biologicznie czynnej.

Do drugiej grupy pod względem prognozowanych zmian w środowisku należą tereny planowanej budowy rurociągu naftowego oraz tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej, gdzie najsilniejsze oddziaływania w zakresie bioróżnorodności będą zachodzić na etapie budowy inwestycji, natomiast później nastąpi okres stabilizacji. W tym przypadku zmiany będą mieć charakter umiarkowany, ponieważ nastąpi zmiana siedlisk roślinnych i zwierzęcych. Nowe zagospodarowanie będzie wprowadzone przede wszystkim na terenach niezagospodarowanych i niezabudowanych, które w chwili obecnej porasta niska, roślinność synantropijna o małej wartości przyrodniczej i wizualnej, bądź też na użytki rolne. Zmiany te nie powinny wpłynąć na stan środowiska przyrodniczego obszaru opracowania, ponieważ tereny te nie stanowią cennych siedlisk przyrodniczych, a intensywne użytkowanie terenów sąsiednich powoduje, iż obszary te nie stanowią ostoi dla cennych i rzadkich gatunków zwierząt. Istotnym jest, iż powiększenie terenów zurbanizowanych (analogicznie do pozostałych planów) przeprowadzono w oparciu o już istniejące sieci osadnicze, co umożliwi ograniczenie negatywnego wpływu i drastycznych zmian w środowisku oraz pozwala zachować unikatowy charakter gminy i jej seminaturalnego krajobrazu. Tereny nowej zabudowy pozostaną aktywnie biologicznie, nastąpi modyfikacja składu gatunkowego na gatunki synurbijne związane z siedzibami ludzkimi.

Na skutek realizacji projektu planu prawdopodobnie będzie dochodzić do oddziaływań o charakterze bezpośrednim, takich jak: niszczenie siedliska glebowego, zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi pokrytej roślinnością, zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie, utwardzanie powierzchni gleby, niszczenie łąk i miejsc przebywania zwierząt. Jednak konsekwencją będą także działania pośrednie: zwiększenie liczby osób penetrujących teren, zwiększenie liczby urządzeń i pojazdów, płoszenie zwierząt. W konsekwencji będzie to prowadzić do zubożenia zbiorowisk roślinnych, zmniejszenia liczby osobników i różnorodności zwierząt, zmiany zbiorowisk roślinnych na rzecz zbiorowisk synantropijnych.

W przypadku budowy rurociągu prawdopodobnie będzie dochodzić do oddziaływań o charakterze bezpośrednim, takich jak: niszczenie siedliska glebowego, zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi pokrytej roślinnością, zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie, utwardzanie powierzchni gleby. Jednakże największe oddziaływanie inwestycji będzie zachodzić na etapie budowy, później nastąpi stabilizacja – zaś sam obszar rurociągu wraz z wyznaczoną strefą ochronną może w przyszłości pełnić rolę lokalnego korytarza ekologicznego.

Trzecią grupą terenów funkcjonalnych są obszary pozostające w dotychczasowym użytkowaniu, a więc pozostające bez zmian na poziom bioróżnorodności. Mowa tu o terenach o wysokiej aktywności biologicznej, jak: wody powierzchniowe, tereny lasów czy trwałych użytków zielonych. Obszary te będą oddziaływać korzystnie na stan i skład gatunkowy fauny i flory.

Należy podkreślić, iż w planie podjęto starania świadomego kształtowania struktury przyrodniczej poprzez utrzymanie terenów trwałych użytków zielonych oraz urządzonej wzdłuż cieków wodnych, tym samym tworząc bufor dla najbardziej podatnych na zmiany siedlisk wodnych i przywodnych. Wyznaczanie terenów wolnych od zabudowy wspomaga tworzenie lokalnych korytarzy ekologicznych i sprzyja zasilaniu przyrodniczemu, niezbędnemu do właściwego funkcjonowania ekosystemów. Działanie to jest tym bardziej korzystne z uwagi na fakt, iż w dalszym otoczeniu rzeki zlokalizowana jest przede wszystkim zabudowa mieszkaniowa.

Ponadto w planie wyznaczono tereny: lasów, trwałych użytków zielonych, zieleni urządzonej, zieleni urządzonej z usługami, tereny wskazane do zalesienia, a więc o wysokiej aktywności biologicznej. W projekcie planu położono również nacisk na ochronę lokalnych wysp bioróżnorodności, do których należy między innymi wskazana na rysunku planu zieleni wysoka do zachowania oraz drzewa szczególnie wartościowe. Dla zmniejszenia potencjalnych uciążliwości oraz poprawy percepcji krajobrazu w projekcie planu wprowadzono strefę lokalizacji szpalerów drzew.

6.3 WPŁYW NA FLORĘ. ZGODY NA ZMIANĘ PRZEZNACZENIA GRUNTÓW LEŚNYCH NA CELE NIELEŚNE.

W zakresie oddziaływań na szatę roślinną, analogicznie do bioróżnorodności skala oddziaływań będzie w zakresie od: oddziaływań silnych związanych m.in. z realizacją terenów produkcyjno-usługowych, poprzez oddziaływania umiarkowane dla terenów o nowym zagospodarowaniu, ale mniejszej intensywności zabudowy, do oddziaływań korzystnych dla terenów pozostających w dotychczasowym użytkowaniu, bądź usankcjonowanych jako np.: tereny trwałych użytków zielonych (a więc wyłączone z zabudowy).

Realizacja zapisów planu wiąże się z bezpośrednią dewastacją szaty roślinnej na skutek realizacji obiektów budowlanych (w tym mieszkaniowych, usługowych, przemysłowych), infrastruktury technicznej, energetycznej i drogowej. Jednakże plan wprowadza rozwiązania chroniące przed drastycznymi zmianami roślinności.

Wyeliminowane zbiorowiska roślinności w części zostaną zastąpione przez powstające ogrody przydomowe, co stanowi pewnego rodzaju kompensację przyrodniczą. Wpływ na różnorodność pokrywy roślinnej będzie miał sposób kształtowania zieleni przez poszczególnych użytkowników nieruchomości, ustalenia planu są pod tym względem elastyczne, co może nieść ze sobą niebezpieczeństwo wprowadzenia gatunków obcych oraz inwazyjnych.

Dla terenów upraw polowych nie przewiduje się negatywnych zmian, za wyjątkiem terenów, które zostały uwolnione pod zabudowę. W przypadku obszaru opracowania znaczna część użytków rolniczych zostanie zlikwidowana, dojdzie do znacznego zniszczenia pokrywy roślinnej, jednak o małej wartości przyrodniczej. Uprawy polowe cechuje monokulturowość, a do wzbogacenia struktury gatunkowej przyczyniają się zbiorowiska roślinności segetalnej. Przy czym powszechne i coraz skuteczniejsze stosowanie herbicydów prowadzi do stopniowego zanikania popularnych gatunków zbiorowisk towarzyszącym uprawom polowym. Dlatego też potencjalne zniszczenie pokrywy roślinnej nie będzie wiązało się z utratą cennych czy chronionych zbiorowisk, bądź gatunków.

Największe negatywne oddziaływanie w zakresie flory będzie zachodzić na etapie budowy obiektów w tym infrastruktury. Nastąpi usunięcie wierzchniej warstwy gleby oraz zniszczenie pokrywy roślinnej. Może zaistnieć konieczność usunięcia pojedynczych okazów drzew i grup krzewów. Plan prewencyjnie wskazuje najcenniejsze okazy drzew wskazane na rysunku planu jako „drzewa szczególnie wartościowe wskazane do ochrony”, które podlegają zachowaniu w docelowym zagospodarowaniu terenu.

Należy zwrócić uwagę, iż główne negatywne oddziaływanie na szatę roślinną w gminie było związane z budową autostrady oraz obecnie z jej funkcjonowaniem. Realizacja autostrady wiązała się ze zniszczeniem siedlisk florystycznych, usunięciem wierzchniej warstwy gleby, degradacją roślinności, fragmentacją kompleksów leśnych.

W trakcie eksploatacji inwestycji roślinność jest narażona na niekorzystne oddziaływanie tlenków azotu oraz pyłu osiadającego na roślinach. Nastąpi zmiana składu gatunkowego roślinności w terenach bezpośrednio przylegających do autostrady z uwagi na zmianę warunków abiotycznych.

Należy zauważyć, iż skala powstałych oddziaływań środowiskowych jest przede wszystkim uzależniona od stopnia realizacji zapisów planu oraz realizacji poszczególnych inwestycji, niezależnych od zapisów planu. Prawdopodobnie zmiany wynikające z projektu planu będą następowały stopniowo, a ich rozłożenie w czasie spowoduje, iż presja na środowisko będzie ciągła lub tymczasowa, lecz o umiarkowanej sile.

Zgody na zmianę przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne.

W trakcie opracowania projektu planu wskazano tereny lasów wymagające uzyskania zgody na zmianę przeznaczenie gruntów leśnych na cele nieleśne.

Wnioskiem sporządzonym w 2020 r. o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne objęte zostały grunty osób fizycznych o łącznej powierzchni 2,1861 ha. Obejmują one 25 obszarów w jednostkach strukturalnych: Woźniki Północ, Niegolewka, Sulów, Dyrdy, Śliwa, Dąbrówka Wielka,

Woźniki Południe, Czarny Las. Obszary te zostały przeznaczone pod: fragmenty dróg wewnętrznych (KDW) oraz dróg publicznych (KDD, KDL, KDG), teren infrastruktury technicznej (IT), zieleń urządzonej (ZP), zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową (MNU), tereny obiektów rekreacji indywidualnej (UTR).

Ponadto wnioskiem sporządzonym w 2019 r. o zmianę przeznaczenia gruntów leśnych na cele nieleśne objęte zostały grunty osób fizycznych o łącznej powierzchni 0,3101 ha. Obejmują one 5 obszarów w jednostkach strukturalnych: Czarny Las, Woźniki Wschód. Obszary te zostały przeznaczone pod realizację obiektów rekreacji indywidualnej (UTR).

Niniejsze ubytki terenów leśnych zostaną zrekompensowane terenami do zalesienia wyznaczonymi w projekcie planu o łącznej powierzchni 150 ha i wskazanymi w obrębie jednostek: Niegolewka, Czarny Las, Śliwa, Dyrdy.

Celem ograniczenia uciążliwości związanych z wpływem na florę należy uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływania poprzez:

- 1) dążenie do zachowania ciągłości obszarów aktywnych biologicznie w tym w szczególności zachować ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych;
- 2) uzupełnianie powierzchni zdegradowane w trakcie prac inwestycyjnych nową warstwą glebową z wprowadzeniem szaty roślinnej;
- 3) organizowanie prac budowlanych w sposób minimalizujący ryzyko skażenia gruntu, wycieku paliw i substancji z pojazdów, maszyn i urządzeń;
- 4) zachowanie standardu terenów biologicznie czynnych dla terenów zabudowy, co najmniej w ilościach wskazanych w ustaleniach projektu planu;
- 5) zachowanie szczególnie wartościowe pojedyncze zadrzewienia oraz występujące w zwartych kompleksach;
- 6) uwzględnienie ochrony obszaru o szczególnych wartościach przyrodniczych obejmującego siedlisko przyrodniczego - Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*) - kod 6410 w Śliwie zgodnie ze wskazaniami zawartymi w pkt 3.8

6.4 WPŁYW NA FAUNĘ

Podobnie do prognozowanych zmian dla innych komponentów środowiska, również w przypadku fauny skalę zmian można określić jako trzy stopniową.

Teren istniejącej autostrady A1 będzie niekorzystnie oddziaływał na bytującą i migrującą faunę. Negatywnymi konsekwencjami budowy autostrady jest utrata żerowisk oraz płoszenie zwierząt. Z uwagi na emisję hałasu, pyłów i gazów z pracy urządzeń zwierzęta będą unikać terenu oraz bezpośredniego sąsiedztwa inwestycji. Z tego względu z dużym prawdopodobieństwem część gatunków zwierząt o mniejszej amplitudzie ekologicznej będzie zmieniać miejsca żerowania, przebywania oraz rozrodu.

Niewątpliwie usunięcie roślinności będzie wpływać na zniszczenie siedlisk faunistycznych. Etap budowy oraz funkcjonowania inwestycji przyczyni się do przerwania lokalnych i ponadlokalnych korytarzy migracyjnych.

Fragmentacja przestrzeni w konsekwencji może przyczynić się do:

- Izolacji populacji zwierząt oraz ich obszarów siedliskowych;
- Ograniczenie możliwości wykorzystania areałów osobniczych;
- Ograniczenie i zahamowanie migracji wędrówek dalekiego zasięgu, zahamowanie ekspansji gatunków, kolonizacji nowych siedlisk;
- Ograniczenie przepływu genów, obniżenie zmienności genetycznej w ramach populacji;
- Zamieranie lokalnych populacji, a w rezultacie stopniowe zubożenie bioróżnorodności.

W fazie eksploatacji podstawowym działaniem minimalizującym jest wprowadzenie przejść dla zwierząt, grodzienie autostrady aby zminimalizować śmiertelność małych zwierząt oraz wprowadzenie oznaczeń na ekranach akustycznych w celu ograniczania kolizji ptaków z barierami.

Dla pozostałych terenów prognozuje się, iż zmiana sposobu zagospodarowania wiąże się ze zmianą użytkowania przestrzeni – wprowadzenia budynków, infrastruktury technicznej czy utwardzeniem powierzchni ziemi, ponadto zwiększy się liczba ludności oraz wykorzystywanych urządzeń i pojazdów. Konsekwencją realizacji ustaleń projektu planu będzie zmniejszenie przestrzeni życiowej dzikich zwierząt. Przekształcenie każdej powierzchni otwartej oznacza pomniejszenie areału występowania i żerowania pewnych grup zwierząt, co oznacza ograniczenie rozwoju danych populacji. Oznacza to także płoszenie zwierzyny tak przez zwierzęta domowe jak i ludzi, penetrację terenu oraz zaśmiecanie. W chwili obecnej oszacowanie faktycznego wpływu jest utrudnione, prawdopodobnie nastąpi ograniczenie miejsc występowania gatunków oraz zwiększenie liczby gatunków synurbijnych tj. związanych ze środowiskiem miejskim.

W trakcie fazy budowy inwestycji prawdopodobnie będzie dochodzić do zwiększonej penetracji terenu, zwiększania natężenia uciążliwości akustycznych, a co za tym idzie będzie prowadzić do częstszego płoszenia i możliwie zwiększonej śmiertelności małych zwierząt. Potencjalnie największym zagrożeniem dla świata zwierząt jest realizacja zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz realizacja zabudowy o funkcji usługowej i produkcyjnej. Tutaj skala oddziaływania jest większa z uwagi na odmienne zagospodarowanie od dotychczasowego – w miejsce pól uprawnych, pastwisk, łąk i terenów nieużytków, zostanie wprowadzona zabudowa. Ponadto pojawienie się zabudowy wiąże się z penetracją terenu na obszarze znacznie większym niż wyznaczonym granicami planu, dochodzi do zwiększania liczby osób, maszyn, urządzeń oraz zwierząt związanych z człowiekiem, których aktywność obejmuje także obszary przyległe. W konsekwencji zwierzęta wycofują się, bądź zmieniają dotychczasowe szlaki migracyjne.

Dla obszarów już zurbanizowanych, które plan sankcjonuje nie przewiduje się znaczących zmian w zakresie fauny. Natomiast obszary o wysokiej aktywności biologicznej (m.in. tereny lasów, trwałych użytków zielonych, wód powierzchniowych) będą oddziaływać korzystnie na faunę, jako miejsca ostoji, rozrodu, lęgu i przebywania. Wykluczenie zabudowy, wysoki współczynnik powierzchni biologicznie czynnej, dążenie do ciągłości obszarów aktywnych biologicznie wspomaga kształtowanie i utrzymanie stabilnych struktur przyrodniczych.

Reasumując - celem ograniczenia uciążliwości związanych z wpływem na faunę należy

uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływanie poprzez:

- 7) dążenie do zachowania ciągłości obszarów aktywnych biologicznie w tym w szczególności zachować ciągłość lokalnych korytarzy ekologicznych;

- 8) zachowanie standardów terenów biologicznie czynnych dla terenów zabudowy, co najmniej w ilościach wskazanych w ustaleniach projektu planu;
- 9) zapewnienie przejść dla zwierząt w obrębie terenów ciągów komunikacyjnych;
- 10) ograniczenie stosowania odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru;
- 11) ograniczenie poziom hałasu z terenów inwestycyjnych oraz ciągów komunikacyjnych poprzez stosowanie urządzenia ochrony przed hałasem oraz pasów zieleni izolacyjnej.

6.5 WPŁYW NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GLEBY

Do najbardziej inwazyjnych form zagospodarowania w projekcie należą tereny zabudowy produkcyjno- usługowej. W mniejszym stopniu do zmian przyczyni się rozwój zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Przekształcenia powierzchni ziemi i gleb podczas prac budowlanych będą obejmować:

- Fizyczne trwałe przekształcenia i wyłączenia z obecnego użytkowania gruntów;
- Czasowe zmiany w obrębie gleby wynikające z prac okresowych np.: plac budowy, tymczasowe drogi dojazdowe;
- Okresową erozję wodną i wietrzną.

Również na terenach przyległych do autostrady na etapie jej eksploatacji występują zagrożenia dla powierzchni ziemi i gleb wynikające z oddziaływania zanieczyszczeń za pośrednictwem powietrza i wód opadowych, roztopowych oraz związane z wystąpieniem poważnych awarii.

Działaniami ochronnymi dla obszarów sąsiadujących z autostradą jest wprowadzenie zieleni osłonowej.

Realizacja terenów produkcji rolnej wiąże się z zagrożeniami dla gleb i wód powierzchniowych oraz podziemnych z uwagi na możliwość nieodpowiedniego składowanie obornika, magazynowanie nawozów mineralnych, wykonywania kiszzonek, usuwania pestycydów czy wykorzystywania gnojowicy. Sposób postępowania z ww. substancjami jest określony w przepisach odrębnych dotyczących nawozów i nawożenia oraz ustawie o ochronie roślin.

Nowe inwestycje będą skutkować oddziaływaniem bezpośrednim stałym: uszczelnieniem podłoża, przeobrażeniami gruntów, lokalną zmianą stosunków wodnych i kierunków spływu powierzchniowego, a także zmniejszeniem areału terenów aktywnych biologicznie. Ponadto możliwym jest powstawanie sztucznych nasypów i wykopów. Zwiększenie udziału terenów zabudowanych i utwardzonych przyczyni się w konsekwencji do: intensyfikacji spływu powierzchniowego, ograniczenia zasilania wodą, co prowadzi do przesuszania gruntów oraz ograniczenia procesów glebotwórczych.

W związku z dopuszczoną projektem planu realizacją obiektów usługowych, infrastruktury technicznej, prognozuje się zmiany w zakresie powierzchni i struktury gleby na etapie budowy inwestycji. W fazie budowy może nastąpić zmiana uwilgotnienia gruntów, w tym warunków agroekologicznych. Zmiana struktury gleby prowadzi do jej zwięzłości, zmniejszenia uwilgotnienia oraz ilości tlenu. Możliwe jest zanieczyszczenie gleby na etapie budowy inwestycji na skutek niewłaściwego dysponowania odpadami bądź wyciekami substancji ropopochodnych z pojazdów i maszyn.

Konsekwencje prowadzonych robót ziemnych mogą zasięgiem wykraczać po za granice planu w przypadku wydobywania ziemi. Ziemia z wykopów winna być właściwie zagospodarowana lub zutylizowana. Niekiedy w takich wypadkach dochodzi do procederu nielegalnego wywozu gruntu i jego składowania. Konieczna jest tu rzetelna kontrola wszystkich etapów realizacji danej inwestycji.

Na skutek realizacji zapisów planu zlikwidowane zostaną użytkowe gleby rolnicze. Z uwagi na znaczną wartość biologiczną wierzchniej warstw gleb (obecność poziomu próchniczego) wskazane jest ich dalsze wykorzystanie. W trakcie prowadzonych prac ziemnych, należy zdeponować wierzchnią warstwę i wykorzystać do wzbogacenia innych obszarów np.: nowo powstałych terenów zieleni urządzonej. Za rozwiązaniem tym przemawiają względy ekonomiczne – oszczędność transportu, poniesionych wydatków, a ponadto korzystanie z lokalnych materiałów o zbliżonych właściwościach, jest bardziej właściwe z punktu widzenia ekologii.

Większe zanieczyszczenie gleb prognozuje się w bezpośrednim sąsiedztwie arterii komunikacyjnych, miejsc parkingowych. Potencjalne ryzyko zanieczyszczenia gleb może dotyczyć także terenów przemysłu i usług, jednak mowa tutaj o zdarzeniach incydentalnych, niezależnych od zapisu planu.

W projekcie planu ochrona gleb i powierzchni ziemi jest realizowana poprzez rozwiązania na poziomie funkcjonalnym oraz zapisy pośrednie dotyczące m.in. właściwej gospodarki odpadami, rozwoju sieci kanalizacyjnej i deszczowej, które decydują o właściwej jakości gleb i chronią przed potencjalną lub dalszą degradacją.

W granicach planu występują tereny zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. W projekcie planu ochrona przed skutkami osuwania się mas ziemnych jest realizowana przede wszystkim poprzez rozwiązania funkcjonalne, ponieważ na terenach tych obowiązuje zakaz realizacji zabudowy za wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej, dojazdów i dojazdów. Ich podstawowe przeznaczenie to: tereny trwałych użytków zielonych, tereny zieleni urządzonej, tereny rolnicze oraz tereny lasów. Rozwiązanie to można uznać za optymalne, ponieważ obecność pokrywy roślinnej dodatkowo stabilizuje grunt.

Reasumując - celem ograniczenia uciążliwości skierowanej na powierzchnię ziemi i pokrywę glebową należy uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływania poprzez:

- 1) uzupełnienie powierzchni zdegradowanych w trakcie prac inwestycyjnych nową warstwą glebową z wprowadzeniem szaty roślinnej;
- 2) wykluczenie rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, które mogłyby powodować dostawanie się nieoczyszczonych ścieków do gruntu;
- 3) zachowanie standardu terenów biologicznie czynnych dla terenów zabudowy, co najmniej w ilościach wskazanych w ustaleniach projektu planu;
- 4) organizowanie prac budowlanych w sposób minimalizujący ryzyko skażenia gruntu, wycieku paliw i substancji z pojazdów, maszyn i urządzeń;
- 5) zakazanie realizacji zabudowy na terenach zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

6.6 WPŁYW NA ŚRODOWISKO WODNO-GRUNTOWE, WODY POWIERZCHNIOWE I PODZIEMNE

Skalę i siłę oddziaływania zapisów projektu planu w zakresie środowiska wodno-gruntowego determinują zaproponowane formy zagospodarowania oraz działania na rzecz zabezpieczenia wody i gruntu, w tym rozwój infrastruktury. Wdrożenie projektu planu przyczyni się do umiarkowanych zmian w środowisku wodno-gruntowym, przy czym są to przede wszystkim zmiany o charakterze pozytywnym.

Najbardziej istotnym zagadnieniem jest w tym przypadku gospodarka wodno-ściekowa na terenie gminy, która w największym stopniu decydowała i decyduje o jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Dotychczasowa gospodarka wodno-ściekowa przede wszystkim opierała się na wykorzystaniu indywidualnych zbiorników bezodpływowych, których stan techniczny, w tym szczelność, jest trudny do oceny. Niedostatecznie rozbudowana sieć kanalizacji i oczyszczalni ścieków, ścieki często odprowadzane są, za pomocą kanalizacji deszczowej, bezpośrednio do cieków wodnych. Ponadto rozbudowana sieć wodociągowa sprzyja większej produkcji ścieków, przy niedoborze sieci kanalizacyjnej co sprzyja większemu zanieczyszczeniu wód i gleby.

Docelowo plan zakłada pełną realizację sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, dopuszczając jedynie do czasu jej realizacji użytkowanie istniejących oraz realizację nowych atestowanych zbiorników bezodpływowych i przydomowych atestowanych oczyszczalni ścieków.

Pełna realizacja zapisów projektu planu w zakresie gospodarki wodno-ściekowej przyniesie wysoce pozytywne skutki środowiskowe, przyczyniając się do poprawy jakości wód powierzchniowych i podziemnych.

Prognozuje się, iż w efekcie realizacji inwestycji mieszkaniowych, usługowych, produkcyjnych i związanych z infrastrukturą techniczną powstaną oddziaływania bezpośrednie krótkoterminowe w postaci wahań zwierciadła wód gruntowej związane z pracami ziemnymi na etapie budowy, tworzenie warunków do przemieszczania się zanieczyszczeń w środowisku wodno-gruntowym. Oddziaływaniem długoterminowym będzie zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu związane ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby oraz zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych.

Potencjalnie zanieczyszczenia wód gruntowych mogą być generowane szczególnie tam gdzie będą zlokalizowane obiekty usługowe oraz o funkcji zabudowy produkcyjnej

W tym przypadku skala zagrożenia dla wód gruntowych będzie rozpatrywana dla kolejnych inwestycji, potencjalne prognozowane zagrożenia to:

- zagrożenie przedostania się do wód zanieczyszczeń na etapie budowy inwestycji (zwiększona ilość odpadów),
- zwiększonego spływu substancji ropopochodnych wraz z wodami opadowymi i roztopowymi na terenach z intensywnym ruchem kołowym np.: stacja paliw, miejsca załadunku i rozładunku.

Skutki wprowadzenia nowej zabudowy mieszkaniowej na jakość wód powierzchniowych i podziemnych można ocenić jako umiarkowane. Nastąpi głównie zwiększenie ilości wytwarzanych ścieków oraz zwiększenie poboru wody związane ze wzrostem zaludnienia. Plan zakłada, iż zaopatrzenie w wodę obiektów na terenie objętym planem nastąpi z sieci wodociągowej.

Istotną kwestią w zakresie oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe są także zapisy planu w zakresie gospodarki odpadami. Projekt zakłada postępowanie z odpadami zgodnie z przepisami o odpadach oraz o utrzymaniu czystości i porządku w gminie. W obrębie obszaru objętego planem

zakazuje się realizacji obiektów służących zbiorcze i przetwarzaniu odpadów za wyjątkiem obiektów dla potrzeb przetwarzania odpadów powstałych w wyniku prowadzonej działalności na terenach PU oraz obiektów dla potrzeb selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w granicach terenu 1E-IT.

Dla środowiska wodno-gruntowego istotne jest także, iż w obszarze planu utrzymuje się niezbędne strefy ochrony sanitarnej od cmentarza w obrębie których obowiązują zakazy i ograniczenia..

W przypadku ciągów komunikacyjnych zagrożenia dla wód powierzchniowych wiążą się ze spływami roztopowymi, zwłaszcza po długim okresie zalegania pokrywy śniegowej oraz z tzw. pierwszą falą spływów opadowych, po dłuższym okresie bezopadowym.

Reasumując - celem ograniczenia zagrożenia wód powierzchniowych i podziemnych należy uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływania poprzez:

- 1) uporządkowanie gospodarki ściekami, rozbudowę sieci kanalizacji rozdzielczej dla obszarów dotychczas nieskanalizowanych;
- 2) do czasu odprowadzenia ścieków do zbiorczej sieci kanalizacyjnej dopuszcza się stosowanie zbiorników bezodpływowych wyposażonych w dno i ściany nieprzepuszczalne oraz odpowiednią konstrukcję i szczelność sieci kanalizacyjnej;
- 3) terminowe usuwanie odpadów – celem zabezpieczenia przed niebezpiecznymi wyciekami powstałymi na wskutek infiltracji wód opadowych;
- 4) zakaz lokalizacji inwestycji powodujących zanieczyszczenia gruntu, zanieczyszczenie wód podziemnych;
- 5) zakaz stosowania rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, które mogłyby powodować przedostawanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, podziemnych i do gruntu,

6.7 WPŁYW NA ATMOSFERĘ I WARUNKI WYMIANY POWIETRZA

Realizacja planu nie wpłynie w znaczący stopniu na zmianę warunków klimatycznych i powietrza atmosferycznego, a prognozowane oddziaływania będą miały głównie charakter lokalny o niskiej sile oddziaływania.

Powiększenie obszarów zabudowy, aktywności gospodarczej, a także planowana rozbudowa układu komunikacyjnego wiąże się ze wzrostem emisji związków lotnych. Do atmosfery będzie przedostawać się więcej zanieczyszczeń pochodzących głównie z domowych systemów grzewczych, nowych inwestycji o charakterze produkcyjnym lub/i usługowym oraz ruchu samochodowego.

Emisje z indywidualnych systemów ogrzewania, będą miały prawdopodobnie znaczenie jedynie lokalne oraz czasowe – głównie w okresie grzewczym. W projekcie planu wskazano na zaopatrzenie w ciepło w oparciu o źródła lokalne, przy czym dopuszcza się stosowanie do ogrzewania alternatywnych nośników energetycznych takich jak olej opałowy o niskiej zawartości siarki, gaz płynny, energia elektryczna, odnawialne źródła energii poniżej 100 kW lub inne paliwa bezpieczne ekologicznie. Wykorzystanie innych nośników energetycznych zostało dopuszczone wyłącznie przy respektowaniu przepisów odrębnych.

Wpływ poszczególnych inwestycji na stan atmosfery będzie największy na etapie budowy, kiedy nastąpi czasowa zwiększona emisja zanieczyszczeń do atmosfery i substancji ropopochodnych z pojazdów oraz maszyn. Zwiększone oddziaływanie na stan powietrza atmosferycznego będzie zachodzić w obrębie terenów zabudowy produkcyjnej i usługowej, przy czym będzie to również oddziaływanie o charakterze lokalnym, pomijalne w skali miasta czy regionu.

Wpływ na stan powietrza atmosferycznego ma również układ komunikacyjny w tym istniejąca autostrada. Zwiększenie zanieczyszczeń ze źródeł komunikacyjnych będzie się rozkładało przede wszystkim równomiernie w pasie dróg. Pomimo planowanej rozbudowy sieci dróg (bądź podwyższeniu parametrów dróg istniejących) działania te przyczynią się do poprawy warunków aerosanitarnych poprzez odciążenie dróg lokalnych, znajdujących się niejednokrotnie w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zamieszkałych.

Na etapie prowadzenia prac budowlanych występować będą okresowe uciążliwości związane z emisją substancji ze spalin maszyn wykonujących prace budowlane, a także ze zmianą ciągłości ruchu na odcinkach przebudowywanej drogi. W czasie wykonywania robót ziemnych może dochodzić do wzmożonego pylenia, zwłaszcza w okresie niekorzystnych warunków atmosferycznych. Uciążliwości te mogą występować okresowe i w skali lokalnej, ograniczone do terenu robót ziemnych.

Celem ograniczenia zagrożenia powietrza atmosferycznego należy uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływania poprzez:

- 1) przestrzeganie przepisów odrębnych dotyczących jakości sanitarnej powietrza atmosferycznego;
- 2) respektowanie wymogów uchwały Nr V/36/1/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 7 kwietnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw;
- 3) zaopatrzenie w energię oraz ciepło poprzez stosowanie czystych nośników energii: elektrycznych, gazowych, olejowych bądź odnawialnych źródeł energii z wykorzystaniem energii słonecznej;
- 4) zapewnienie dobrego przewietrzenia (uwzględnienie przeważających na tym terenie kierunków wiatrów) oraz zachowanie odpowiednich ciągów na terenie parkingów, tak by ograniczyć tworzenie się zastoisk zanieczyszczonego powietrza oraz ograniczyć wpływ emisji spalin, szkodliwych pyłów i gazów oraz uciążliwych zapachów i odorów na mieszkających w okolicy ludzi.

6.8 WPŁYW NA KLIMAT AKUSTYCZNY

Klimat akustyczny rejonu opracowania ulegnie zmianom na skutek realizacji zapisów planu, przy czym skala uciążliwości klimatu akustycznego będzie przede wszystkim uzależniona od stopnia jego realizacji oraz realizacji poszczególnych inwestycji.

Na skutek realizacji zapisów planu, a tym samym zwiększenia powierzchni zabudowy mieszkaniowej, usługowej, produkcyjnej w naturalny sposób dojdzie do zwiększenia uciążliwości związanych z hałasem i będą to zmiany charakterystyczne dla postępującej urbanizacji i rozbudowy miast. Przewiduje się wzrost natężenia hałasu komunalnego, komunikacyjnego i przemysłowego będzie on jednak zamykać się w poziomach dopuszczalnych, określonych w przepisach odrębnych.

Ponadto jako pozytywne należy ocenić zapisy planu, które wprowadzają klasyfikację terenu pod względem wymaganego standardu jakości klimatu akustycznego.

Formą złagodzenia natężenia hałasu jest wprowadzenie terenów zieleni izolacyjnej pomiędzy terenami produkcyjno-usługowymi a terenami zabudowy mieszkaniowo-usługowej oraz stref lokalizacji szpalerów drzew pełniących funkcję izolacyjną zarówno wobec istniejącej, jak i projektowanej zabudowy. Drzewa te będą miały głównie charakter łagodzący uciążliwości związane z hałasem, jednak nie jest możliwe, aby wyeliminować go w stopniu całkowitym.

Wzrost hałasu jest możliwy na etapie realizacji poszczególnych inwestycji: wzrost liczby samochodów ciężarowych, ciężkiego sprzętu, prowadzonych prac budowlanych. Jednakże jest to działanie krótkoterminowe dotyczące fazy budowy inwestycji.

Głównym liniowym emitorem hałasu położonym w sąsiedztwie terenów objętych projektem planu jest autostrada A1. W projekcie planu nie przewidziano jednak realizacji terenów wrażliwych na hałas w bezpośrednim sąsiedztwie autostrady.

Celem ograniczenia zagrożenia klimatu akustycznego należy uwzględnić działania eliminujące lub zmniejszające negatywne skutki oddziaływania poprzez:

- 1) respektowanie dopuszczalnych poziomów hałasu na terenach wrażliwych na hałas zgodnie z rozporządzeniem z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- 2) stosowanie materiałów dźwiękochłonnych w pomieszczeniach ze źródłami hałasu;
- 3) stosowanie zieleni izolacyjnej, urządzeń ochrony przed hałasem celem ochrony terenów narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego;
- 4) uwzględnienie modernizacji dróg kołowych w zakresie poprawy właściwości nawierzchni.

6.9 ZAGROŻENIE PROMIENIOWANIEM ELEKTROMAGNETYCZNYM

Obecnie na terenie gminy przebiegają dwie sieci elektroenergetyczne wysokiego napięcia 110kV, nie przewiduje się realizacji sieci elektroenergetycznych 220kV i wyższych.

W obrębie projektu planu przebiega linia wysokiego napięcia 110 kV. W projekcie planu wyznaczono granica strefy ograniczeń od linii elektroenergetycznej 110kV w obrębie których obowiązuje zakaz realizacji budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi

Projekt planu zapewnienia właściwą ochronę przed promieniowaniem elektromagnetycznym w zakresie jakim może stanowić treść planu.

6.10 WPŁYW NA ZABYTKI I DOBRA MATERIALNE

Plan zachowuje i chroni wartościowe obiekty kulturowe, w jednoznaczny sposób ustalając zasady ochrony i użytkowania.

W projekcie planu wskazuje obiekty i obszary wpisane do rejestru zabytków objęte ochroną na podstawie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, dla których wszelkie roboty budowlane, konserwatorskie i restauratorskie należy realizować w oparciu o przepisy odrębne z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

W projekcie planu zapewniono ochronę obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz innych obiektów o wartościach kulturowych.

W projekcie planu wyznaczono również granice stref ochrony konserwatorskiej:

- 1) strefy „A” ścisłej ochrony konserwatorskiej, obejmująca kościół św. Katarzyny wraz z otoczeniem;
- 1) strefy „B1” ochrony konserwatorskiej obejmującej historyczne centrum miasta;
- 2) strefy „B2” ochrony historycznego zespołu budowlanego obejmującego zespół podworski w Woźnikach;
- 3) strefy „B3” ochrony konserwatorskiej zbieżna z granicą cmentarza ujętego w gminnej ewidencji zabytków;
- 4) strefy „B4” ochrony konserwatorskiej, obejmująca zespół pałacowo-parkowy w Czarnym Lesie zbieżna z granicą obszaru ujętego w gminnej ewidencji zabytków;
- 5) strefy „E” ochrony ekspozycji zabytkowego układu urbanistycznego;
- 6) stref ochrony archeologicznej „WO1” zbieżne z miejscem występowania stanowisk archeologicznych;
- 7) stref „WO2” obserwacji archeologicznej.

Uwzględnienie przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków wraz z wytycznymi do ochrony środowiska kulturowego umożliwiają kompleksową ochronę zabytków i wartości historyczno-kulturowych gminy.

6.11 WPŁYW NA KRAJOBRAZ

Silne zmiany w strukturze i charakterze krajobrazu, od krajobrazu naturalnego i seminaturalnego do krajobrazów zurbanizowanych dotyczą terenów predestynowanych do zabudowy produkcyjnej.

Na terenach zabudowy produkcyjnej krajobraz półnaturalny użytków rolnych zostanie wyparty przez krajobraz zurbanizowany – terenów zabudowy, obsługi komunikacyjnej, infrastruktury energetycznej. W tym przypadku zmiany będą miały charakter rozległy i odczuwalny w percepcji krajobrazu.

Umiarkowane zmiany w strukturze krajobrazu na skutek stopniowego zmniejszania się krajobrazów seminaturalnych na rzecz krajobrazu miasta i krajobrazu kulturowego dotyczą obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej, lokalnej sieci dróg.

Ustalenia planu wpłyną w umiarkowanym stopniu na zmianę warunków krajobrazowych obszaru opracowania. Zmiany te będą wynikać z dopuszczenia zainwestowania terenów w miejsce użytków polnych i zielonych oraz zagęszczenia istniejącej zabudowy. Skala zmian zachodzących w krajobrazie przede wszystkim będzie uzależniona od stopnia realizacji planu.

Formą kształtowania i ochrony krajobrazu jest przeciwdziałanie zjawisku rozpraszania się zabudowy poprzez wyznaczenie zwartych terenów przeznaczonych do urbanizacji, w oparciu o istniejące jednostki osadnicze oraz znikome i korzystne zmiany w krajobrazie – a więc zachowanie

dotychczasowej struktury krajobrazu, bądź ochrona i utrzymanie krajobrazów seminaturalnych i naturalnych.

W przypadku terenów o funkcji rolnej nie prognozuje się zmian w strukturze krajobrazu, za wyjątkiem uszczuplenia udziału ww. terenów. W zależności od dalszego wykorzystania obszarów o funkcji rolnej, zostanie utrzymana dotychczasowa struktura krajobrazu lub też w przypadku zarzucenia gospodarki będzie postępował proces sukcesji wtórnej.

Do wzbogacenia i ochrony dotychczasowej struktury krajobrazu przyczyni się wprowadzenie zieleni wysokiej do zachowania, ochrona drzew szczególnie wartościowych, a także wprowadzenie stref realizacji szpalerów drzew oraz stref ograniczeń w użytkowaniu związanych z zachowaniem powierzchni biologicznie czynnej o znaczących walorach przyrodniczych. Wskazywanie pojedynczych wartościowych drzew umożliwia ochronę okazów o wysokiej wartości przyrodniczej, ale i wizualnej, stanowiących o charakterystycznym krajobrazie gminy.

Należy stwierdzić, iż zapisy projektu planu dążą do ochrony wartości krajobrazowych terenu opracowania w zakresie, jakie może stanowić przedmiot planu. Restrykcyjne zasady zagospodarowania przestrzenni limitują nadmierną i chaotyczną ingerencję ludzką, umożliwiając zarazem rozwój społeczny i gospodarczy gminy.

Celem ograniczenia zagrożenia krajobrazu, realizacja ustaleń planu powinna uwzględniać następujące wymogi i zalecenia:

- 1) respektowanie ustaleń planu dotyczących zasad ochrony środowiska i przyrody,
- 2) minimalizowanie skutków naruszania powierzchni ziemi podczas realizacji inwestycji budowlanych,
- 3) harmonijne wpisanie nowej zabudowy w otaczający krajobraz - realizację nowej zabudowy, jako kontynuację zabudowy istniejącej w zakresie funkcji, parametrów i wskaźników urbanistycznych,
- 4) ograniczenie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniami powietrza atmosferycznego, a także emisją odpadów, ścieków, utrzymaniem właściwego klimatu akustycznego.
- 5) zachowanie standardu terenów biologicznie czynnych przy istniejącej i planowanej zabudowie poprzez – respektowanie wskaźników powierzchni biologicznie czynnej określonych w planie miejscowym;
- 6) stosowanie odnawialnych źródeł energii z zakazem realizacji źródeł wykorzystujących siłę wiatru.
- 7) zgodnie ze wskazaniem zawartym w pkt 3.8

6.12 WPŁYW NA OBIEKTY I OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ PRAWNĄ

W granicach gminy Woźniki istnieje szereg obszarów i obiektów objętych ochroną na mocy ustawy 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2013 poz. 627 z późn. zm.) Są to:

- rezerwat przyrody „Góra Grojec”,

- fragment Parku Krajobrazowego „Lasy nad Górną Liswartą”, wraz z otuliną Parku,
- drzewa uznane za pomniki przyrody,
- obszar włączony do sieci Natura 2000 – „Bagno Bruch koło Pyrzowic”.

Zasady ich ochrony określają dokumenty wyższego rzędu oraz plany ochronne, należy jednak zauważyć, że wymienione obszary i obiekty znajdują się poza obszarem planu.

Projekt planu jest zgodny z zapisami zawartymi w dokumentach powołujących formy ochrony przyrody oraz nie wpływa znacząco negatywnie na przedmiot ich ochrony.

Projekt planu nie wpływa negatywnie na teren rezerwatu z uwagi na znaczne odległości od terenu podlegającego ochronie, nie przewiduje się oddziaływań o charakterze bezpośrednim ani pośrednim.

Pełna realizacja planu nie przyczynia się do wzmocnienia istniejących zagrożeń dla funkcjonowania Parku Krajobrazowego, co więcej konsekwencje pełnej realizacji planu, w tym: usprawnienie gospodarki wodno-ściekowej, kontrolowany harmonijny rozwój terenów zurbanizowanych przyczyniają się do zmniejszenia zagrożeń zewnętrznych Parku.

Teren „Dąbrowy Wielkiej” znajduje się 280 m na północny wschód od granic obszaru włączonego do sieci Natura 2000 – „Bagno Bruch koło Pyrzowic” PLH240035. Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 27 listopada 2020 r. ustanowiony został plan zadań ochronnych dla ww. obszaru. Przedmiotem ochrony w myśl zarządzenia są:

- 1) 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z Scheuchzeria-Caricetea);
- 2) 91D0 Bory i lasy bagienne.

Bagno położone jest na terenie Lasów Państwowych nadleśnictwa „Świerkianiec”. Działania dotyczące ochrony czynnej siedliska należą w głównej mierze do zarządcy lasów.

Zgodnie z planem ochrony do istniejących zagrożeń torfowisk i trzęsawisk należą:

- G05.07 niewłaściwie realizowane zadania ochronne lub ich brak;
- I02 problematyczne gatunki rodzime;
- J03.01 zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska;
- K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja);
- M01.02 susze i zmniejszenie opadów;
- J02.01.02 osuszanie terenów ujściowych, bagiennych;
- K04.05 szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną).

Do zagrożeń potencjalnych należą:

- H02 zanieczyszczenie wód podziemnych (źródła punktowej rozproszone);
- C01.03 wydobywanie torfu
- J01 pożary i gaszenie pożarów;
- F04.02.02 zbieractwo ręczne pożarów

Do istniejących zagrożeń borów i lasów bagiennych należą:

- G05.07 niewłaściwie realizowane zadania ochronne lub ich brak;
- I02 problematyczne gatunki rodzime;
- J03.01 zmniejszenie lub utrata określony;
- K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja) ;
- M01.02 susze i zmniejszenie opadów;
- J02.01.02 osuszanie terenów morskich, ujściowych, bagiennych;
- I01 obce gatunki inwazyjne.

Do zagrożeń potencjalnych należą:

- H02 zanieczyszczenie wód podziemnych (źródła punktowe i rozproszone
- C01.03 wydobywanie torfu
- J01 pożary i gaszenie pożarów
- K04.05 szkody wyrządzane przez roślinożerców (w tym przez zwierzynę łowną)

Ocenia się, że dotychczas istniejące zagospodarowanie przestrzenne terenów w granicach projektu planu nie wpłynęło negatywnie na chronione gatunki i nie pogorszyło integralności obszaru NATURA 2000. Obszary te nie stwarzały bezpośredniego, pośredniego lub stałego zagrożenia dla obszaru NATURY 2000. Do tej pory istniejąca zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, mieszkaniowo-usługowa, usługowa zagrodowa, oraz produkcyjna na obszarze miasta nie stwarzała bezpośredniego lub stałego zagrożenia dla obszaru NATURY 2000, mogła natomiast stwarzać pośrednie zagrożenie związane z zanieczyszczeniem wód podziemnych (nieszczelności szamb, wyciek zanieczyszczeń do wód gruntowych), ewentualną możliwością wzniesienia pożaru w sąsiedztwie terenu objętego ochroną.

Jednostki strukturalne objęte projektem planu położone są przeważnie w znacznej odległości od obszaru Natury 2000. W jednostce Dąbrówka Wielka położonej najbliżej obszaru chronionego w projekcie planu nie wprowadzono nowych terenów inwestycyjnych. Ponadto na terenach rolniczych RI utrzymano istniejące zagospodarowanie bez możliwości realizacji zabudowy związanej z działalnością rolniczą. Oddziaływane bezpośrednie (ponadnormatywna emisja gazów pyłów do atmosfery oraz zanieczyszczenie wód gruntowych) terenów planu nie wykracza znacząco poza granice planu. W związku z tym prognozuje się, że realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie w sposób bezpośredni bądź pośredni na obszar Bagna Bruch oraz przedmiot ochrony obszaru Natura 2000, a zmiany w przestrzeni wynikające z realizacji planu nie przyczynią się do powstania znaczących negatywnych oddziaływań. Dotyczy to również oddziaływań skumulowanych. Projekt planu zgodnie z

wytycznymi studium podtrzymuje rolniczy charakter gminy, chroniąc największe i najważniejsze struktury przyrodnicze gminy.

W projekcie planu przyjęto szereg ustaleń zapewniających ochronę środowiska w tym ochronę obszaru Natura 2000. Do nich należą:

- 1) zakaz realizacji usług uciążliwych w tym przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na terenach: MWU, MNII, MNIII, MNUII, MU;
- 2) zakaz realizacji obiektów z zakresu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na terenach UI, UII, PUI;
- 3) określenie dopuszczalnego poziomu hałasu dla terenów mieszkaniowych, mieszkaniowo-usługowych, związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, zabudowy zagrodowej, terenów rekreacyjno-wypoczynkowych;
- 4) zakaz lokalizacji inwestycji powodujących zanieczyszczenia gruntu, zanieczyszczenie wód podziemnych
- 5) zakaz stosowania rozwiązań technologicznych w zakresie gospodarki wodno-ściekowej, które mogłyby powodować przedostawanie się nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych, podziemnych i do gruntu;
- 6) brak możliwości realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru;
- 7) zmniejszenie intensywności zabudowy na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowej jednorodzinnej i usługowej poprzez zakaz realizacji budynków w zabudowie szeregowej;
- 8) na terenie UI, UII zakaz realizacji stacji paliw, lakierni samochodowych, stacji demontażu pojazdów, usług z zakresu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej;
- 9) na terenach PU zakaz realizacji stacji paliw, realizacji obiektów produkcyjnych i usługowych z zakresu przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko za wyjątkiem sieci infrastruktury technicznej;
- 10) zakaz realizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- 11) zakaz realizacji obiektów służących zbiórce i przetwarzaniu odpadów za wyjątkiem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w obrębie terenu 1E-IT oraz obiektów dla potrzeb

przetwarzania odpadów powstałych w wyniku prowadzonej działalności na terenach PU za wyjątkiem ich termicznego przekształcania;

- 12) wyznaczenie zieleni wysokiej do zachowania,
- 13) wyznaczenie drzew szczególnie wartościowych wskazanych do ochrony,
- 14) wyznaczenie stref lokalizacji szpalerów drzew,
- 15) wprowadzenie stref ograniczeń w użytkowaniu terenu związanych z zachowaniem powierzchni biologicznie czynnej o znaczących walorach przyrodniczych.

6.13 WPŁYW NA KORYTARZE EKOLOGICZNE

Obszary objęte projektem planu położone są w częściowo w obrębie ponadlokalnych korytarzy ekologicznych:

- 1) obszaru węzłowy korytarza migracji dla ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych- „Lasy Lublinieckie”. Obejmuje on następujące jednostki strukturalne: Dąbrowę Wielką i Dąbrowę Małą, Dyrdy w niewielkim fragmencie o w częściowo Śliwę;
- 2) korytarza spójności obszarów chronionych M11 „Mała Panew”. Dla zapewnienia wzajemnej łączności obszarów chronionych wyznaczano korytarze spójności obszarów chronionych, zgodnie z koncepcją Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych. Korytarz M11 „Mała Panew” obejmuje w niewielkim fragmencie wschodnią część jednostki strukturalnej Dąbrowa Mała;
- 3) ponadregionalnego korytarza migracji ptaków „Lasy Lublinieckie”. Obejmuje on następujące jednostki strukturalne: Dyrdy, Śliwę, Sulów (w znacznej części), Dąbrowę Wielką i Dąbrowę Małą oraz fragment części południowej Woźnik;
- 4) korytarza ekologicznego GKPdC-6 Opole-Katowice. W 2005 r. na zlecenie Ministerstwa Środowiska opracowano mapę sieci korytarzy dla obszarów Natura 2000 z uwzględnieniem potrzeb ochrony kluczowych gatunków dużych ssaków. Podstawowym celem opracowania mapy było stworzenie praktycznego narzędzia dla ochrony siedlisk i gatunków zagrożonych fragmentacją środowiska, wykorzystywanego w planowaniu przestrzennym i projektowaniu inwestycji liniowych; W obrębie ww. korytarza występują jednostki strukturalne: Dyrdy, Śliwa (w części), Dąbrowa Wielka i Dąbrowa Mała;
- 5) lokalnych korytarzy ekologicznych związanych z ciekami występującymi w obrębie projektu planu: potokiem Łana, Ligockim Potokiem, Skrzyszówką, potokiem Babieniczka.

Jedynie fragmenty obszarów objętych projektem planu znajdują się w obrębie ww. korytarzy ekologicznych. Obszary objęte opracowaniem położone są w większości na obrzeżach wszystkich korytarzy wymienionych w pkt 1-4, które nie obejmują najbardziej zainwestowanej centralnej części Woźnik. Wprowadzone zmiany w projekcie planu na tych obszarach dotyczą przede wszystkim realizacji funkcji mieszkaniowej bądź obiektów rekreacji indywidualnej, o nieuciążliwym oddziaływaniu na środowisko. Jedyną inwestycją o potencjalnie uciążliwym oddziaływaniu na środowisko położoną na obrzeżu korytarzy wymienionych w pkt 1, 3 i 4 jest istniejąca oczyszczalnia ścieków w jednostce Woźniki Południe. Na terenie tym przewidziano również realizację punktu selektywnej zbiorki odpadów komunalnych. Teren ten od południa przylega do kompleksów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych nadleśnictwa Koszęcin, stanowiących dogodne warunki migracji ssaków oraz ptaków. Należy zwrócić uwagę, iż jednostki strukturalne Dąbrowa Wielka, Dąbrowa Mała, Dyrdy oraz Śliwa są całkowicie otoczone kompleksami leśnymi.

Dotychczasowe zainwestowanie nie wpłynęło negatywnie na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, dlatego też prognozuje się, iż realizacja ustaleń planu, który w większości przejmuje istniejące ustalenia również nie wpłynie niekorzystnie na ww. korytarze oraz na zachowanie ich ciągłości.

Lokalne korytarze ekologiczne związane są z ciekami występującymi w obrębie projektu planu: potokiem Łana, Ligockim Potokiem, Skrzyszówką, potokiem Babieniczka. W projekcie planu wzdłuż cieków na terenach dotychczas niezainwestowanych utrzymano tereny trwałych użytków zielonych o symbolach RN zapewniając ciągłość korytarzy.

6.14 GOSPODARKA ODPADAMI

Na skutek realizacji projektu planu nastąpi wzrost liczby obiektów usługowych oraz terenów mieszkaniowych, co nierozdzielnie wiąże się z wytwarzaniem większej, niż dotychczas, ilości odpadów. Ilość odpadów jest uzależniona od rodzaju poszczególnych inwestycji, które nie są przesądzone na etapie planu. Prognozowane największe oddziaływania w zakresie gospodarki odpadami będą zachodzić poza granicami gminy, w miejscach składowania i przetwarzania odpadów.

Należy uwzględnić wzrost ilości wytwarzanych odpadów na etapie budowy inwestycji. Na etapie budowy inwestycji mogą powstawać następujące typy odpadów:

- materiały, takie jak: szkło, drewno, papier, tworzywa sztuczne,
- odpady asfaltowe,
- odpady związane z eksploatacją maszyn i urządzeń,
- odpady z betonu, gruzu, gipsu, materiałów ceramicznych,

- złom stalowy,
- gleba i ziemia,
- kable,
- odpady komunalne.

Odpady powstałe w trakcie budowy powinny być w pierwszej kolejności wtórnie wykorzystane bądź usuwane zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Plan w zakresie gospodarki odpadami nakazuje respektowanie przepisów odrębnych w tym zakresie, zakazuje realizacji obiektów służących zbiórce i przetwarzaniu odpadów za wyjątkiem selektywnej zbiórki odpadów komunalnych w obrębie terenu 1E-IT oraz obiektów dla potrzeb przetwarzania odpadów powstałych w wyniku prowadzonej działalności na terenach PU (oprócz ich termicznego przekształcania);

W związku z powyższym nie przewiduje się powstania negatywnego znaczącego oddziaływania na środowisko.

Celem ograniczenia emisji odpadów realizacja ustaleń planu powinna uwzględniać następujące warunki:

- 1) postępowanie z odpadami w sposób zgodny z zasadami gospodarowania odpadami, wymaganiami ochrony środowiska;
- 2) stosowanie selektywnego gromadzenia odpadów;
- 3) wymóg terminowe usuwanie odpadów;
- 4) miejsca składowania odpadów powinny posiadać szczelną nawierzchnię uniemożliwiającą infiltrację wycieków do gleby, gruntu.

6.15 RYZYKO WYSTĄPIENIA POWAŻNYCH AWARII I NADZWYCZAJNYCH ZAGROZEŃ

Zagrożenie ryzykiem wystąpienia awarii i nadzwyczajnych zagrożeń w granicach gminy może wynikać z obecności liniowych obiektów infrastruktury, do których należą:

- linia wysokiego napięcia 110 kV
- projektowanego rurociągu produktów naftowych

Obecność rurociągu naftowego wiąże się z możliwością potencjalnego wystąpienia awarii. Awarie mogą być przede wszystkim związane z rozszczelnieniem, co w konsekwencji może prowadzić do wybuchu lub pożaru. Zdarzenia te występują niezwykle rzadko z uwagi na rodzaj inwestycji, która wymaga częstego i dokładnego monitoringu w celu zapewnienia bezpiecznej eksploatacji.

Podczas prawidłowego funkcjonowania inwestycji nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko. Wyjątkiem są sytuacje awaryjne, podczas których może dojść do zmian o charakterze lokalnym i ponadlokalnym, takich jak: skażenie wód gruntowych i podziemnych, lokalne wysokie stężenie gazu, przy czym prawdopodobieństwo takich zdarzeń jest bardzo niskie.

Ponadto formą zapobiegania awarii i zagrożeń jest wprowadzenie i wskazanie na rysunku planu bufora wokół rurociągu, który swym zasięgiem obejmuje strefę kontrolowaną planowanego rurociągu przesyłowego dalekosiężnego.

Podczas prawidłowego funkcjonowania inwestycji nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na środowisko.

Obecność linii wysokiego napięcia wiąże się z potencjalnym ryzykiem awarii mechanicznych. Tego rodzaju awarię (zgięcia, złamania, przewrócenie słupa, zerwanie przewodów, połamanie elementów izolacyjnych) może nastąpić na skutek silnych wiatrów lub oblodzenia. Minimalizacja ryzyka tego typu zdarzeń to regularny monitoring oraz prace konserwacyjne.

Formą zapobiegania nadzwyczajnym zagrożeniom jest również wprowadzenie wzdłuż linii 110 kV na rysunku planu granicy strefy ograniczeń od linii elektroenergetycznej 110kV.

7 INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ustalenia zawarte w projekcie planu, nie wprowadzają inwestycji, mogących stwarzać uciążliwości wykraczające poza granice miasta, w zakresie czterech czynników: emisji zanieczyszczeń powietrza, emisji hałasu, stanu wód powierzchniowych i stanu wód podziemnych.

Uwzględniając położenie miasta Woźniki, charakter i wielkość oddziaływań planowanych inwestycji, stwierdza się, że nie ma możliwości jakichkolwiek bezpośrednich oddziaływań transgranicznych na środowisko z terenu projektu planu.

8 PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko stwierdza, iż zakres Prognozy oddziaływania na środowisko obejmuje również przedstawienie rozwiązań alternatywnych do rozwiązań przyjętych w projekcie planu (w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000).

W trakcie prac nad projektem planu zespół autorski analizował wnioski złożone do planu, istniejące dotychczas dokumenty planistyczne, wyniki innych opracowań planistycznych wyższego rzędu oraz inwestycji o charakterze ponadlokalnym. Charakterystyczne dla gminy, w tym obszaru planu, jest stosunkowo nieuporządkowana sytuacja planistyczna – wysoki udział planów o niepełnym pokryciu terenów gminy, brak ich aktualizacji w stosunku do obowiązujących przepisów. Przyjęcie wariantu zerowego, a więc rezygnacja z projektu planu wiązałoby się ze wzrostem niekontrolowanego rozwoju

gminy oraz nie uwzględnianiu istniejących potrzeb mieszkańców gminy, co w dłuższej perspektywie czasowej prowadzi do ograniczenia jej harmonijnego rozwoju. Przeprowadzenie zmian w zagospodarowaniu gminy na poziomie planu umożliwia równoczesną analizę wielu zmiennych, dotyczących nie tylko uwarunkowań o charakterze planistycznym, lecz również przyrodniczym, ekonomicznym czy społecznym, co stwarza możliwość wybrania rozwiązań optymalnych (zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju) oraz jest odpowiedzią na bezpośrednie potrzeby mieszkańców i inwestorów.

W przypadku obszaru Natura 2000 nie wskazuje się potrzeby wyznaczania rozwiązań alternatywnych w stosunku do zawartych w projekcie zmiany planu.

9 ANALIZA SKUMULOWANYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO WYNIKAJĄCYCH Z OBECNEGO I PLANOWANEGO ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW

Ocenia się, że potencjalnie narażonym obszarem na wystąpienie skumulowanych oddziaływań planowanego i istniejącego zagospodarowanie terenu jest teren kompleksu produkcyjno-usługowego wskazanego w jednostce Woźniki-Północ i Woźniki-Zachód.

Na tych terenach pogorszeniu ulegać może klimat akustyczny, stan sanitarny powietrza atmosferycznego w wyniku:

- 1) wzmożenia ruchu kołowego;
- 2) emisji hałasu związanego z prowadzoną działalnością produkcyjną;
- 3) emisji gazów i pyłów z procesów technologicznych.

Ochronę terenów pozostających w sąsiedztwie przed ww. skumulowanym oddziaływaniami stanowią pasy zieleni izolacyjnej. W obrębie terenów wyznaczono również strefę lokalizacji szpalerów drzew oraz strefę ograniczeń w użytkowaniu związaną z zachowaniem powierzchni biologicznie czynnej.

10 TRUDNOŚCI PRZY OPRACOWYWANIU PROGNOZY

W czasie sporządzania prognozy nie napotkano poważniejszych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy, odnoszących się do przedstawionych kierunków oraz charakteru oddziaływań na środowisko realizacji projektu planu.

Główną trudnością związaną z opracowaniem prognozy jest charakter dokumentu poddanego analizie, w którym (z założenia) nie wskazuje się na charakter i szczegółowe parametry poszczególnych inwestycji.

Projekt planu nie wskazuje np.: na charakter produkcji, co umożliwia większą swobodę w zagospodarowaniu przestrzeni, stwarza większe możliwości wyboru dla potencjalnych inwestorów i właścicieli. O ile otwarty charakter planu miejscowego jest korzystny z punktu widzenia rozwoju gospodarczego i ekonomicznego, to brak szczegółowych informacji stanowi trudność w trakcie opracowania prognoz, z uwagi na niemożność dokładnego oszacowania skali antropopresji. W tym przypadku istotna jest wiedza na temat wrażliwości na antropopresję (odporności na degradację i zdolności do regeneracji) poszczególnych siedlisk oraz obszarów podlegających ochronie, gdyż pozwala częściowo rekompensować wiedzę potencjalnych uciążliwości.

11 ODNIESIENIE DO „STRATEGICZNEGO PLANU ADAPTACJI DLA SEKTORÓW I OBSZARÓW WRAŻLIWYCH NA ZMIANY KLIMATU DO ROKU 2020 Z PERSPEKTYWĄ DO ROKU 2030”

SPA 2020 z perspektywą do roku 2030 wskazuje na cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach prawnie chronionych, zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie.

Pomiędzy zagospodarowaniem przestrzennym a zmianami klimatycznymi oraz koniecznością adaptacji do zmian klimatu występuje sprzężenie zwrotne. Zmiany klimatyczne będą prowadziły do zmniejszenia zasobów przestrzeni dostępnej dla danego typu prowadzonej lub planowanej działalności – m.in. ze względu na zwiększone ryzyko powodziowe, wzrost ryzyka osuwiskowego, nasilenie procesów erozji wodnej i wietrznej, deficyt wody, podniesienie, a także obniżenie poziomu wód gruntowych. Zmiany klimatu w kontekście przestrzennym oddziałują na cały kompleks problemów zagospodarowania przestrzennego, które w skrajnym przypadku mogą generować konflikty społeczne i ograniczać możliwości rozwoju.

Obszary objęte planem leżą poza terenami szczególnego zagrożenia powodzią, dlatego też nie wprowadzono dodatkowych ograniczeń z nimi związanych.

Planowane tereny do zabudowy nie naruszają korytarzy ekologicznych tworzonych przez ciągi łąk i pastwisk wzdłuż cieków bądź też kompleksów leśnych.

Funkcja obszarów wyznaczonych w projekcie planu stanowi kontynuację funkcji terenów już zainwestowanych.

W zakresie dostosowania sektora energetycznego do zmian klimatu w projekcie planu uwzględniono możliwość realizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii:

- 1) o mocy nieprzekraczającej 100 kW za wyjątkiem odnawialnych źródeł energii wykorzystujących energię wiatru z zastrzeżeniem pkt 2;
- 2) z urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy powyżej 100 kW zlokalizowanych w obrębie terenu o symbolu 3C-PU, wykorzystujących energię promieniowania słonecznego.

12 PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Ze względu na charakter i skalę zmian, jakie niesie ze sobą realizacja planu nie przewiduje się konieczności dokonywania szczególnej analizy skutków postanowień przedmiotowego dokumentu. Oddziaływanie na środowisko, nawet przy realizacji wszystkich zapisów planu w stu procentach, nie powinno zmienić się na tyle silnie by konieczne było wprowadzenie zupełnie nowych narzędzi i metod obserwacji środowiska.

Metodą analizy i oceny skutków realizacji postanowień planu jest m.in. ocena aktualności studiów i planów, sporządzana przez burmistrza Woźnik wynikająca z zapisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 741 ze zm.). Ocenę aktualności studium i planów sporządza się co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady, a co za tym idzie z tą samą częstotliwością konieczne jest przeprowadzenie analizy i oceny wpływów realizacji postanowień studium na środowisko przyrodnicze, kulturowe i ludzi. W trakcie wykonywania takiej analizy szczególną uwagę należy zwrócić na stopień realizacji zapisów planu z zakresu infrastruktury, w tym głównie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, której budowa lub rozbudowa przyczynia się do polepszania stanu środowiska wodno-gruntowego.

Dodatkowym instrumentem analizy skutków realizacji projektowanego dokumentu jest monitoring środowiska prowadzony przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Organ ten wykonuje zadania wynikające z Państwowego Programu Monitoringu Środowiska. Raporty z oceny stanu i funkcjonowania środowiska wraz z informacjami na temat uciążliwości jak: hałas i odpady są wymiernym odzwierciedleniem zmian zachodzących na przestrzeni gminy na skutek wprowadzonego dokumentu planistycznego. Cykliczność prowadzonych badań pomiarowych i publikacja raportów jest gwarancją stałego dopływu danych nie tylko na temat zmieniającej się jakości środowiska naturalnego ale i spełnienia zapisów planu w odniesieniu do gospodarki odpadami, wprowadzanej infrastruktury technicznej i komunikacyjnej.

Ponadto zmiany jakości środowiska naturalnego oraz funkcjonowania obszarów chronionych wraz z ich najbliższym sąsiedztwem są rejestrowane podczas monitoringu terenów sieci Natura 2000.

13 STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w oparciu o obowiązujące przepisy tutaj głównie o ustawę z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2021 poz. 247 ze zm.). Zgodnie z nią w prognozie dokonano oceny oddziaływań na środowisko, które mogą powstać w wyniku realizacji miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Woźniki – miasto Woźniki.

Stan istniejący środowiska przyrodniczego został scharakteryzowany poprzez opis takich elementów jak: powietrze, wody powierzchniowe, wody podziemne, fauna, flora, formy ochrony przyrody, powiązania przyrodnicze, budowa geologiczna i rzeźba terenu, gleby, klimat akustyczny i promieniowanie elektromagnetyczne, klimat, walory krajobrazowe, istniejące zagrożenia dla stanu i funkcjonowania środowiska oraz problemy ochrony środowiska.

W niniejszej prognozie dokonano analizy wieloczynnikowej wpływu ustaleń planu na środowisko, z uwzględnieniem takich elementów środowiska, jak: ludzie, fauna i flora, rzeźba terenu, środowisko wodno – gruntowe, atmosfera i klimat akustyczny, krajobraz.

Gmina Woźniki leży w strefie klimatu umiarkowanego, w częstochowsko-kieleckiej dzielnicy klimatycznej (wg Gumińskiego).

W skali gminy ostoję fauny i flory stanowią lasy i doliny rzeczne. W dolinach i ich otoczeniu występuje największe zróżnicowanie gatunkowe roślin.

Sieć rzeczna jest dobrze rozwinięta. Część południową i środkową gminy odwadnia rzeka Mała Panew z prawobrzeżnymi dopływami: Babieniczka, Ligocki Potok, Łana. Część północna odwadniana jest przez rzekę Kamieniczkę – dopływ Warty oraz górny odcinek rzeki Liswarty.

Cała gmina położona jest na obszarze głównego zbiornika wód podziemnych nr 327 – Zbiornika Lubliniec – Myszków, który stanowi podstawowe źródło wody pitnej.

Obszary objęte planem położone są poza obszarami objętymi formami ochrony przyrody takimi jak: Rezerwat przyrody „Góra Grojec”, Park Krajobrazowy „Lasy nad Górną Liswartą”, Obszar Natura 2000 „Bagno Bruch koło Pyrzowic”. W obrębie obszaru objętego projektem nie występują drzewa uznane za pomniki przyrody.

W obrębie planu występuje obszar o szczególnych wartościach przyrodniczych, obejmujący siedlisko przyrodnicze – Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*)- kod 6410.

Prognozuje się, że realizacja ustaleń planu nie wpłynie negatywnie w sposób bezpośredni bądź pośredni na obszar Bagna Bruch oraz przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 a zmiany w przestrzeni wynikające z realizacji planu nie przyczynią się do powstania znaczących negatywnych oddziaływań.

Tereny gminy Woźniki należą do dość cennych przyrodniczo i stwarzających dobre warunki dla życia dzikich zwierząt. Decyduje o tym duży udział lasów w południowej i północnej części gminy, które na dodatek są powiązane z innymi obszarami o znacznym potencjale ekologicznym.

Obszary objęte projektem planu położone są w częściowo w obrębie ponadlokalnych korytarzy ekologicznych:

- 1) obszaru węzłowy korytarza migracji dla ssaków drapieżnych i ssaków kopytnych- „Lasy Lublinieckie”;
- 2) korytarza spójności obszarów chronionych M11 „Mała Panew”;
- 3) ponadregionalnego korytarza migracji ptaków „Lasy Lublinieckie”;
- 4) korytarza ekologicznego GKPdC-6 Opole-Katowice

Dotychczasowe zainwestowanie nie wpłynęło negatywnie na funkcjonowanie korytarzy ekologicznych, dlatego też prognozuje się, iż realizacja ustaleń planu, który w większości przejmuje istniejące ustalenia również nie wpłynie niekorzystnie na ww. korytarze oraz na zachowanie ich ciągłości.

W Prognozie znalazły się również informacje nt. zakresu powierzchniowego i przedmiotowego prognozy, metodyki, materiałów wejściowych, celów ochrony środowiska z punktu widzenia niniejszego opracowania oraz sposoby, w jakich zostały uwzględnione podczas opracowania dokumentu, propozycji dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu, informacji o możliwym oddziaływaniu na środowisko oraz oddziaływaniu na obszary sieci Natura 2000, potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji postanowień dokumentu.